

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, február 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Pokolgép-merénylet a hajdudorogi püspök ellen.
Kétezer Salvársan-oltás az aradi kórházban.
Eltemették az agyonlőtt főhadnagyot.
Református templom — a párbér miatt.
Tudományos Kölcsey zsurok.
Hiányosok az autóbuszok.
Farsangutolja Aradon.
Tarkaságok.

Pokolgép — a magyar püspöknek.

Arad, február 23.

Csernovicből, Ausztria román-lakta tartományának fővárosából pokolgépet küldtek a hajdudorogi magyar szertartású görög katolikus püspöknek. A csomagot, amelybe az ekrazittal töltött gyilkoló szerszám rejtve volt, a püspök helyett annak titkára bontotta föl, s a fölrobbant pokolgép megölte a püspöki vikáriust, a püspöki titkárt és a jogtanácsost.

Amint a példátlan gonoszsággal végrehajtott merényletet olvassuk, annak megdöbbentő részletei a táviratokból elébünk tárulnak: úgy érezzük, hogy az áldozatok között van egyéb is, és a falak, amelyek az ekrazit hatása alatt összeomlottak, valamit maguk alá temettek.

A merénylet kétségen kívül egy ember műve, s ha annak kieselésére, végrehajtására többek szövetkeztek is (amit valószínűnek kell tartani) azért a tömegeket, egyes osztályokat, nem-

zetiségeket felelőssé tenni, számadóra vonni, támadni nem lehet. A politikának, a társadalmi rendnek vannak nihilistái, s úgy látszik ilyen nihilistái vannak a nemzetiségi fanatizmusnak. Amazok királyokat és királynőket ölnek a társadalom igaztalanságai miatt, a csernovici nihilisták pedig Miklóssy hajdudorogi püspököt akarták megölni, mert a magyar kormány és a pápa a magyar nyelvű görög katolikus püspökséget fölállította, s ennek kerületét, úgy látszik nem lehetett úgy megállapítani, hogy az új egyházmegegyébe néhány román nyelvű görög katolikus egyházközség ne tévedjen.

Néhány napja csak, hogy a magyar képviselőházban Tisza István gróf miniszterelnök beszámolt a románokkal folytatott tárgyalásokról. Ezek a tárgyalások eredménytelenek voltak. Formaszerű megegyezést, pontokba foglalt békeszerződést nem kötöttek. De a miniszterelnök nyilatkozataiból kiderült, hogy a békés hajlandóságának, a sérelmek reparációjának, a nemzeteltérések enyhítésének olyan komoly és őszinte szándéka érvényesült mindakét oldalon, hogy a béketárgyalások fiaskóját is fél-békének lehetett tekinteni. A miniszterelnök minden téren hajlandó volt a románok kívánságait teljesíteni, egészen addig a határig, amíg a törvény és az állami érdekek megengedték (zárjel között mondván: a hajdudorogi püspökség dolgában is kész volt a miniszterelnök a reparációra); viszont a

románok vezetői is, noha kívánságaik egy része teljesületlen maradt, hangban és eljárásmodban elárulták, hogy a mult taktikájával, szertelenségeivel és csak az agitációban kimerülő politikával szívesen szakítanak. A nemzetiségi kérdés, amely eddig nem állott egyébből, mint kölcsönös ellen-szenvből, surlódásokból, ezekben a napokban sokat enyhült és a közvélemény, amely igazában csak most ismerte meg a kérdés lényegét, bizóan várta a kiengesztelődés feljúló processzusát.

Es ebbe a hangulatba csapott be a csernovici bomba. Sem a románok vezetői, sem a magyarországi románok nem felelősek azért, amit Bukovinában követtek el és egy ember, vagy néhány ember bűnéből következtetéseket levonni nem szabad: — de bizonyos, hogy a megdöbbenés, az elszörnyűködés, amely ezt a merényletet követni fogja, nem jó talaja a békítő, barátkoztató szándéknak. A közvélemény előtt mégis Miklóssy, a magyar püspök áll, aki ellen a román sajtó több hónapon át páratlan szenvedelmességgel izgatott; az a bomba pedig a tömegek szemében mégis — román bomba.

Nagyon kíváncsi lenne, ha a Csernovicből Debrecenbe küldött pokolgép tetteseit, szerzőit hamarosan kiderítenék és a közvélemény azt a nehéz exaltált, beszámíthatatlan alakot teljesen el tudná választani azoktól a románoktól, akik a legutóbbi

Karnevál herceg bucsuja.

(Irtta és a Katolikus Kör utolsó tea-estélyén előadta Grallertné Martint Hilda.)

Tudjátok ki vagyok: Princez Karnevál,
Kinek bokája mindig tancra áll.
Ki él örök nagy fényességek óta,
Kinek a hangja kacagás és nóta.
Kinek a lelkét napasugárból fonták,
Kinek selyemzászlóját, ha kibontják:
Rubin ruhába borul a világ,
Dal születik és szerelem virág.
Princez Karnevál, csörgősipkás bolond!
S Princez Karnevál ma mégis elborong...
Hé, mi bajod van, mondd, öreg legény?
Közétek ma bucsuzni jöttem én!
Bucsú — ugy-e ez nagyon szomorú
O, mélyen tisztelt vendégkoszoru?!

...Nem szégyelled! — ejnye no lám, no lám
Engem uccse, a sirhatnék jött rám:
Princez Karnevál szemem könnyben égnek!
— Ném is vagyok, akármit is beszélnek,
Olyan léha, haszontalan gyerek:
Szükséges vagyok mint a napmeleg,
Ki a fakó rügyet bomlásra költi
S a rideg földet élettel betölti...
... De mielőtt elnyel a kő homálya,
A szürke hétköznapi kulisszája,
Volna egypár szerény szavam hozzátok:
Meghallgatjátok?

Először néktek, ti legédesebbek,
A csókjaimra a legédesebbek,
Ti dédelgetett, kicsike cselédini,
Ti gyémántsepek a nap fényességén,
Hasadó bimbók, harmatos virágok:
Néktek beszélek, bájos csitri lányok!
Ugy-e bőkezű gavallértok voltam?
Kínos, aranyos kedvet pazaroltam —
Es mi a hála: bűntök beh sok!
Megdorgálásra bezzeg, volna ok!
Most mind-mindent leleplezni fogom:
Miattok vérzik sok szép lovagom —
Sziveket törtek — szemet vakítottak —
Az álmaikba tüzrózsákat loptak.
S mikor kacérul néztek szerteszét
Hánynak vették el azt a kis eszt!
Hány szomjas ajkat tettek mámorossá!
Hány normális agyvelőt holdkórossá!
— és még nevettek?! Nem oda Buda!
Teremtő uccse, nem volna csuda,
Ha valami zord paragrafus irró,
Valami mérges nagybajuszu bíró
Könnyebb testi sértésért porbe fog
Csakhogy én vagyok a protektorotok!
S ezen az édes, forró éjszakán
Kicsike lányok, hallgassatok rám!
En elmegyek, lejárt az én telem:
De nálatok marad a szerelem —
S bár messzi-messzi végtelenbe elmék:
Tovább dalol száz bűvös bájos emlék —
S egy édes-édes-szent tavaszi este
Akadjon egymásra egymást keresve

Két forró száj két szempár ragyogása,
Két ifjú szívnek összedobogása...
S egy május reggelén — giling-galang —
Majd esküvőre szóljon a harang...

... S míg menyecskének viszik a leányt,
Papák, készítsétek a hozományt! —
... S mamák, ez néktek fontos munka lézen:
Legyetek mindig az áldásra készen!
S ugy-e jó az most, ha a lánnyal mulat!
Szeressétek is majd a vóm urat!!!
S jövőre ilyenkor, szép nagymamák,
Dajkáljátok otthon a kis babát:
Mig az a kedves, szép fiatal pár
Az én csillagos sleppem után jár...

... S most ti, házasulandó szép fiúk —
Ti vagytok a legkeményebb diók!
— Már az elemiben is tanultátok,
Hogy járt az idején Ádám apátok.
Tudjátok még, fiatal emberek?
Dejst' tudja azt minden pöttöm gyerek,
Azért nem kell egyetemre menni:
Nem jó az embernek egyedül lenni!
Nézzétek e sok bájos pofikát
S a félszet dobjátok már sutba hát!
Nehéz az élet? — és kevés a gázi? —
Egyetlen szóm van erre csak: kurázsi!...

... S most bucsuzunk: hü népem, isten véled!
De nemesak egy farsangból áll az élet —

időkben a békés együttélésre oly erős hajlandóságot mutattak, s akik bizonyára maguk itélik el a legkeményebben az egyház fiai ellen elkövetett, ördögi tettet.

Kétezer Salvarsan-oltás az aradi kórházban.

— Ehrlich szerének sikere. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Megírtuk néhány nap előtt, hogy Aradon milyen sikerrel és kedvező eredménnyel foglalkoznak az orvosok Ehrlich professzor világhíri gyógyszerének, a Salvarsannak alkalmazásával. A magánpraxisban, ambuláns betegeken történt oltások számát azonban még meghaladja az aradmegyei kórházban történt Salvarsan-kezelések sorozata. Zimmermann Károly dr. kórházigazgató állandóan gondoskodott arról, hogy a fontos és jelentőséges kezelést a kórház veneralás osztályán is megkezdjék. Azóta állandóan történnek Salvarsan oltások az osztályon, amelynek vezető orvosa Korányi Barna dr. az elért eredményekről munkatársunknak ezeket mondta el:

— Negyedfél év alatt a kórházban magánrendelésemen összesen közel kétezer Salvarsan oltást végeztem. A nagyszámu beteg között, hogy a szélsőségeket említsem, 2 és fél éves gyermek, másrészt több hetven év körüli és idősebb egyén is szerepelt. A betegség a legkülönbözőbb stádiumában alkalmaztam a szert, a legkülönbözőbb tünetek ellen. Halálosotam a kezelés miatt egy sem volt, de értesülésem szerint az Aradon kezelt esetek közül sem tudok halálosat.

Ha tehát Auszterweil László dr. ezeröttszáz esetéhez, az itt Aradon, Salvarsannal foglalkozó orvosok legalább ötszázat kitevő esetét hozzászámítjuk, akkor az összesen négyezer eset mint döntő jelentőségű örömdetes tény áll szemben az itt-ott hangzó panaszokkal.

Voltak s előfordulhatnak tragikus esetek itt is, mint a gyógyítás annyi más fájánál. Salvarsan okozta vakságról az orvosi irodalom nem emlékezik meg. Mint érdekeset főlemlitem egyik esetemet, ahol a vidéken történt oltás nagyothallást eredményezett egy elhanyagolt igen súlyos esetről. Ez a nagyothallás, mely az első Salvarsan oltás után fellépett, egy második újabb Salvarsan injekció után pár

nap múlva teljesen megszűnt, nyom nélkül meggyógyult.

Korányi Barna dr. ezután még elmondta, hogy a kórházban rendkívül nagy súlyt helyeznek az oltóanyag sterilizálására, továbbá arra, hogy a beoltott betegek lehetőleg feküdjének néhány napot. Megemlítette végül, hogy a kórházban a vegyes kezelést: a higany és Salvarsan alkalmazását találták arra alkalmasnak, hogy a hatás állandóságát fokozzák, de a gyógyításnak biztonságát mégis csak a Salvarsan adja meg.

Eltemették az agyonlőtt főhadnagyot.

— Óriási gyászoló közönség. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Ma délután három órákor temették el a halálos végű párba szerencsétlenüláldozatát, Hajdu István főhadnagyot. Már jóval két óra előtt óriási néptömeg gyülekezett a Hungária-körút és a Külső Váci-ut sarkán a 16. számú helyőrségi kórház körül, ahonnan a temetési menet elindult. A kórház udvarán három órákor kezdődött meg a gyászszerentartás, amelyen megjelent a 12. és 38. ezredék és a fischamendi lég-hajóosztály tisztikara, ahol az elhunyt annak idején szolgált, azonkívül valamennyi budapesti helyőrség küldöttségileg képviseltette magát, amint azt Terstyánszky Kálmán hadtestparancsnok mai napiparancsában elrendelte. Három órákor érkezett a kórházba a hadtestparancsnok is Doby ezredessel, vezérkari, főnökével. A gyászoló rokonság már jóval korábban gyülekezett, megjelent a két mélyen sujtott testvér, Hajdu Etelka és Ilonka, azonkívül az elhunyt édesanyja, özvegy Hajdu Istvánné, aki már reggel Budapestre érkezett Mezőkasszonyból. Babochay Géza, Beles Jenő dr. máriaradnai ügyvéd és a felesége, valamint Rónaszéki Sándor a család legközelebbi rokoni támogatták a három szerencsétlen asszonyt, akiket minduntalan vissza kellett tartani, nehogy sajnos elhagyva a koporsóra boruljanak. Az udvar közepén nyolc gyertya fénye és tíz díszbe öltözött közlegény vette körül a koporsót, amelynek fedelén az elhunyt kardja volt, egy közlegény pedig bárszónypárnán az elhunyt katonai jelvényeit tartotta.

Délután három órákor megkezdődött a gyászszerentartás. Németh Sándor, a helyőrségi kórház lelkésze beszenfalta a holttestet, az operai zenekar pedig Vörösmarty „Végső búcsuját” énekelte. A koporsót hálós tábornoki gyászkocsira tették és a beszentelés után megindult a menet a farkasréti temető felé. Elöl egy csapat lovasrendőr haladt Schmidt felügyelő vezetésével, utána ment a koporsót vivő kocsi, amelynek tetejét elborították a koszorúk. A halottas kocsit a rokonság és a katonai küldöttségek követték. Mikor a menet a Lipót körutára ért, már sok ezer ember haladt a koporsó után s az óriási tömeg mindenütt megakasztotta a forgalmat. Délután öt órákor érkezett a gyászoló közönség a Vermezőre, ahol három díszlövés hangzott el, majd hat órákor eljutottak a farkasréti temetőbe. Németh Sándor lelkész itt beszentelte a sírgödört, rövid imát mondott s ezután a koporsót a rokonság szívszagató sírásától kísérve leeresztették a sírgödörbe.

TANÜGY.

(—) A városi zeneiskola február 22-én délelőtt 11 órákor tartotta meg növendékeivel a szülők és intézeti előjárók zenei élvezetére a folyó tanév negyedik matinét. Zenebarátok is megjelentek, hogy hallhassák Dudás Pál hegedű játékát a remekül előadott sonatát Bach-tól és a pillangót Hubaytól. Tanárja Budits Mátyás nagy elismerésben részesült. Keler: A puszták fia ábrándot a kis Vannay Böke hegedülte igen jelesen. Dr. Wagner Józsefné három növendéke Károly Ferenc, Mayer Ilona, Löwinger Magda zongora-hármaszt mutattak be erőteljesen, szakavatottan. Schleiszner A. növendéke Nemeskay V. bravurosan adta elő Chopin f-moll nocturnját. Zoltay Mátyásné növendékei közül Zeller Gizi Bossitól két remek apróságot játszott, Kilyényi Irma pedig E. Grieg Nordische Weisenből a legjobb zongora előadás élvezetét nyújtotta a közönségnek. Zaránd Gabriella nagyon szépen énekelt magyar és német műdalokat és Rácz Károly, akit Flóra János tanít, igen ügyesen játszott Allaga G.-tól egy cimbalom variációt. Az énekkarban a már megnevezett növendékeken kívül részt vett Werner Amália, Zeinzer Irén, Schwarcz Rózi, Kozma Matild, Schönnen Ilona, Csahy Flóra, Karsay Mariska, Vannay Loni, József Józsa, Répásky Anna, Leitner Mariska, Nyíry László, Zinner János, Szász

S most esik! az óra száll: mint röpke álom:
Nem fecsegésem vagyunk itt a bálon!
Arany pálcám mégegyszer megsuhintom
S közzétek szórom, gyémántom, rubintom.
Rajta, a cigány ott legyen a poszton:
Járja a csárdás, tango, valcer, boszton!
Éljen a tánc, míg a hajnal leszál!
Még egyszer ur ma itt Princz Karnevál!

Farsangi beszámoló.

(A Katolikus Kőr estjén elmondta: Green Buci.)

Még most is sírnék, ha rá gondolok,
Hogy milyen nehezen ment a dolog!
Nem aludtam vagy kilenc éjszakát.
Es tiz könyvesboltot kutattam át,
Sok ismerős és minden jó rokon
Böngészett, turt a könyvespolcokon,
Átlapoztunk százharminc monológot:
A Modern lányt, a Lámpalázat, Csókot;
Volt: Bál után és persze: Bál előtt,
Kis gazdasszony és színésznő-jelölt,
A szony vagyok, Haragos feleség,
Tót táncmester, Kakasulón, a Legy...
De válogatva mindent félredobtam:
Hisz valamennyit ötvenszer hallottam!

Jaj istenkém — mondtam — mit tegyek?
Érdekeset, ujat, honnan vegyek?
Mivel lépjek ide, önök elé,
Hogy szavamba ne kiáltás belé!

„Kedves kisasszony, az úgy illenék,
Hogy ujat adjon, ha pódiumra lép!”
Ujat és frisset... Nos hát megpróbálom,
Bosszút állok most a sok műsoros bálon,
Elmesélem sorra, gyorsan rimbe szedve:
Farsangos Aradnak, milyen volt a kedve.

A farsanghoz kell ügyebár
Elsősorban mi? Ugy-e bál?
Lássuk tehát úgy általában
Hogy fest az élet ma a bálon?
Adva vagyon egy nagy terem,
Egy nagy terem s egy kis terem;
A nagy tele férfival, nővel,
A kisebb szendviccsel, pezsgővel.
Azaz egyik sincs épen telve,
De már a bálzónak elve,
Hogy rögtön a megteltig döbben,
Ha azt látja: itt vannak emberek
Háromnál többen.

A nagyteremben csügg a csillár
Es a csillár alatt
Támogatják a falat
Délzaki és egyéb növények,
Még zöldek, érettek és vénék...
Azután van a pódium,
Azaz a nép zengzetes nyelvén
Ezt úgy hívják: — izé — emelvény.
Az emelvényen a cigány
Fárad a tangó-muzsikán.
Mindez oly édes, csodaszép,
Hogy elkábul, aki belép,

S ha férfi: menten odaszédül,
Ahol a terem közepéből
A terem négy sarkába bámul
Ötven, hatvan, ki tudná: hány ur.
Köröztük tangó-muzsikára
Boszton, keringő, csárdás járja.

De még jóval a tánc előtt
Műsort kapni, előkelőt.
Van zeneszám, szindarab, ének,
Tánc, ragyogás, ifjú szíriének,
Tea, tombola, csokoládé,
Franciá királyi parádé,
Párisi ruha, ezer frankos,
Százféle trükk, ravasz furfangos; —
Csak arra néz a rendezőség,
Hogy valahogyan le ne főzzék:
A műsor szebb legyen és hosszabb,
Mint amit addig s aztán hoznak...

Az óriási bálverseny oka,
Ugy sejtem én: a kulturpalota.
Mióta megnyílt: minden mulatság,
Bárha itt a Központiban tartásák,
Vetkedni akar
A kulturpalotával.
A régi egyszerűség odalett,
Nagyobb műsor kell, drágább toalett;
A lányos papák ezt konstatálják,
Ha jönnek a borsos ruhaszámlák:
Es busan szólnak a mamák, szegények:
A kulturpalotában sem teremnek vőlegények

Béla, akik R. Schumanntól adtak elő határos kardalt és egy tetszésben részesült magyar népdalt három szólamban. Végvári Neuman Dániel báró a lelkes zenemecénás ismét jelen volt és vezette az elismerés tapsainak kitörését.

Tudományos Kölcseszurok

(Nem működött a szikratáviró. — Kudarca ezeröttszáz ember előtt. — A vezetőség nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

„A Kölcseszur közönsége közvetlen tanuja lesz vasárnap annak, hogy a párisi Eiffel-torony csúcsáról abban a pillanatban, milyen szikrajelek indulnak ki a nagyvilágba.” — Az Aradi Közlöny vasárnapi számának abban a cikkében, amelyben a szikratáviróról szóló előadást jelentettük be, a főntebb közölt mondat is olvasható volt s ezért a mondatért bűnbánóan kérünk elnézést attól a csaknem ezeröttszáz főnyi közönségtől, amely vasárnap délután öttől hétig végigszenvedte Wittmann Ferenc dr. budapesti műegyetemi tanár előadását. De utólag elnézést instálunk a csodásan türelmes és fegyelmezett publikumtól mindamaz előzetes dícséretért, amelyben Wittmann professzor vasárnapi előadását részesítettük és így önkéntelenül is bünrészesévé váltunk az aradi kulturszomjas közönség félrevezetésének. Az ódium a Kölcseszur-egyesület vezetőségén van, amely az európai hírű Wittmann professzort lehvita és nem tájékoztatta a tanárt arról, hogy az aradi közönségnek nem elméleti, nem száraz és egyetemi hallgatóknak való előadás kell. A tegnapi nagy hírű előadó és négy elődje mindezt nem tudta és így nem a laikus publikum szellemi képességeihez mérték előadásait. A dróttalan táviróról szóló előadáshoz elkészítették az antonákat, amelyekről a jóhiszemű közönség arra következtetett, hogy vasárnap délután csakugyan bemutatják a Marconi-telegram csodás eredményeit. A kulturpalota nagytermét szorongásig megtöltötte a legelőkelőbb hallgatóság, amely feszült figyelemmel várta a szikratáviró gyakorlati bemutatását. Ehelyett azonban vagy harminchat különböző készülékről kaptunk olyan magyarázatot, amelyet laikus közönség egyáltalán nem, de a szakember is nehezen ért

meg. Hallottunk a Thomson-körrel, a Tesla-körrel, a Herz-kísérletekről, a Poulson és Goldchmidt-féle rezgéseket előállító készülékekről; láttunk az iskolai táblán rajzokat, képleteket, homoru tükröket, de a dróttalan táviróról két órai, példátlan türelmü hallgatás és figyelés után is keveset tudtunk meg.

A Kölcseszur-egyesület vezetősége a kétszer elromlott antonák felszereléséért csaknem ezer koronát áldozott és az antonák még se működtek az előadás alatt úgy, hogy a publikum az elméleti oktatástól agyongyötörve a legnagyobb zugolódással hagyta el a termet. A közönség bámulatos fegyelmezettségét és intelligenciáját bizonyítja az, hogy jóval az előadás befejezése előtt ki nem vonult és néhány imádójával magára nem hagyta a tudós tanárt. Remélhetőleg a Kölcseszur-egyesület vezetősége most már belátja, hogy irodalmi délutánok programjára nem szabad olyan tudományos előadásokat becsempészni, amelyek egyetemi katedrára valók. Azzal az indoklással, amelylyel az aradi irodalmi egyesület intézői a tudományos előadásokat akarják meghonosítani, vendégszereplésre kérhetnék föl az országos bábaképző intézet vezetőit is. Azok is tudnak tudományos előadásokat tartani, de merné-e valaki azt állítani, hogy a szülés alkalmával teendő intézkedések megismertetése feladata lehet valamely irodalmi egyesületnek?

Mindent összegezve megállapíthatjuk, hogy a Kölcseszur-egyesület tudományos programja — megbukott. Nem azért, mert a közönségnek nem kell a tudomány. Kell! De csak népszerű előadásokban. Ezt pedig sohase kapta meg.

A Kölcseszur-egyesület alelnöke a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

Ha a Kölcseszur-Egyesület idei négy természettudományi zsurnának magas tudományos értéke, a közönség példátlan érdeklődése és a felolvasásoknak a közönségre gyakorolt hatása között megakarjuk csinálni a mérleget, akkor — őszintén be kell ismernünk, ez a mérleg kereskedelmi nyelven szólva — passzív.

Ugy érzem, hogy nekem, akinek nagy része van abban, hogy a kir. magyar Természettudományi Társulat vezetősége az idei négy előadás rendezését a legnagyobb készséggel magára vállalta, kötelességem ennek, a közönséget ért csalódásnak okaival foglalkoznom s ezekből a jövőre vonatkozó tanulságokat levonnom.

A Természettudományi Társaság vezetősége annak a jogos dícséretnek és lelkesedésnek a hatása alatt állott, amelylyel a Társulat kiküldöttjei a kulturpalota megnyitása alkalmával az aradi közönség magas intelligenciájáról beszámoltak és abból, hogy ez a közönség pl. a zene, művészet, irodalom terén joggal tekinthető a legfejlettebb igényű hallgatóságnak, csak azt következtethette, hogy ez elé a közönség elé a természettudományok terén is az alfabet, nál magasabb nivóju előadásokkal kell lépnie.

Es itt volt a félreértés oka. Az aradi közönségnek azok, akik a kulturális közeletet vezették, nem igen adtak alkalmat a természettudományi alapismeretek megszerzésére s sajnos, a közönség nivója, hogy a drótnélküli táviratolás egy műszavával éljek, nem volt „hosszú hangolva” az itt járt érdemes tudósok legjobbat nyújtó előadásaihoz.

Mint hogy azonban ebből a meggyőződésből egyszersmind a jövőben való eljárásra vonatkozó útmutatás is foglaltatik, azoknak, akik a Kölcseszur-egyesület évi 10—12 előadásából 3-mat, 4-et a természettudományoknak akarnak fentartani, erre az összhangzásra kell a jövőben a legnagyobb súlyt fektetniük, mert a természettudományokat Aradon is vagy közérthetően kell előadni, vagy sehogy — de előadni kell.

Nagy, pótolhatatlan kár volna, ha akár a közönség, akár a közönség érdeklődését ébren tartó sajtó annyira csalódottnak érezné magát, hogy a természettudományok iránti szeretete csökkenne s csalódásban; bizom benne, hogy a jövőben mind a három tényező:

a közönség is, a sajtó is, a rendezőség is az eddigi lelkesedéssel, de kiterjedt tapasztalattal fogja az igényeket kielégíteni és szolgálni. Fényes Dezső.

Az alelnök — habár nagyon sejtélem szerint, de mégis a közönséget okolja a csalódásért. Ebben pedig nincs igaza. A közönség igenis „hangolva” volt, de az antonák nem működtek s ennek talán még se a publikum az oka? Az se helyes, hogy a Kölcseszur-egyesület a multban elmulasztotta a természettudomány alapfogalmaival megismertetni az aradi közönséget. Ez nem is hivatása az irodalmi egyesületnek. A Kölcseszur-egyesület a multban élvezetet nyújtottak s a kulturát szolgálták, mert az irodalmat és népszerűen a tudományt akarták megkedveltetni Araddal, azonban nem csináltak a Kölcseszurból farsztó iskolát. A multban a Kölcseszur közönsége szívesen hallgatta végig a tudományos előadásokat is, csak hogy az akkori előadások nem szórakoztatták a jórészt női hallgatóságot fekete táblára irt képletekkel, mint Wittmann professzor, aki lelkesen magyarázta vasárnap, hogy: lambda egyenlő pi a négyzetten plusz köbgyök szigma... Egy Kölcseszur-egyesület, népszerű előadáson ez nem tudomány, nem, ez humor...

VÁROS ÉS MEGYE.

Temesvár főmérnökének előadása Aradon. Március elsején (vasárnap) délelőtt 11 órakor fontos témáról tart előadást az aradi kereskedelmi és iparkamara dísztermében Szilárd Emil, Temesvár város nagy képzettségű főmérnöke, akinek előadását kiegészítik Hetey Gyula temesvári mérnök műszaki felvilágosítási. A szakkörökben kiválóan ismert főmérnök a Maros hajózhatóvá tételével összefüggő műszaki munkálat-tervezését ismerteti meg. Az építkezés Arad és Lippa között történnék és ennek segélyével ezen a szakaszon a szeszélyes folyó hajózhatóvá válnék. A terv úgy Arad, mint a vármegye szakköréit, kereskedő és gazdaközönségét rendkívül közelről érdekli és több mint valószínű, hogy Szilárd Emil előadását előkelő nagy közönség hallgatja végig.

Erdő eladási ajánlat a városnak. Asbóth Gyula aradi ügynök ajánlatot tett a városnak egy erdővételre. Nem mondta meg, hogy hol fekszik az erdő, csak annyit árult el, hogy az Acsev. mentén 10 kilométernyire a vasutól. A gazdasági szék napirendre tért az ajánlat fölött, minthogy a város a tűzifa kedvéért, amelynek használata a szén mellett évről-évre úgy is csökken, egy kitermelési üzem létesítésen 2—300 százezer korona befektetéssel.

A hatósági husszék. A gazdasági szék ma tartott ülésén Lőcs Rezső elnök bejelentette, hogy a város báránnyust árusít egy korona 80 fillérért. Ebből az alkalomból Oravetz Miklós bizottsági tag azt a véleményét fejezte ki, hogy a hatósági husszékot be kell szüntetni. Az elnök kijelentette, hogy most is az az álláspontja, ami a kérdés régebbi tárgyalása alkalmával volt és ő sem tartja kielégítőnek a husszék hasznát, noha nem is akar hasznát hajtó vállalatot a város. Azonban, úgy mint a multban, most is szívesen látná, ha a mészárosok közelednének a városhoz és valami kompromisszum létesülhetne, amelynek a nagy közönség lássa a hasznát. A bizottság többsége a mészárszék fentartása mellett nyilatkozott.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Ej igazán nem tudom, mért van az,
Hogy minden mulatság vége panasz!
Este jókedvvel indul a család
Es mig hajnalban végre haza-lát:
Papa bosszus, éhes és beteg,
Mert hatszázadmagával verekedett,
Hogy bejusson szupénál a büffébe,
De jaj oda csak harminc ember fért be!
Mama rosszkedvű, egyre azt vitatja,
Hogy nem uri divat a tangó divatja;
Ami a hasított szoknyát illeti,
Ez a ruhadarab se tetszik neki.
A papa pedig így vág a szavába:
Hasított, vagy nem: mindegyik méregdrága!

Es mi, szegény mükedvelők,
Reggel, délután, délelőtt
A farsangban mást nem csinálunk,
Egyre tanulunk és próbálunk:
Kis dalt a beteg nők javára,
Vigjátékok, mert sok az árva,
Prológust, zenét, konferánst,
Páros, egyes, csoportos táncot...
De most a sok-sok műsor végén
Komolyan egyet mondok még én,
Mielőtt elakadna versem:
Ha így tart ez a műsor-verseny
Szükség lesz egy új jótékony bálra:
„A kifáradt mükedvelők javára!”

Rendre.

Pokolgép-merénylet a hajdudorogi püspök ellen.

— Felrobbantott debreceni palota. — Három halott, hét sebesült. — A csernovitzki ekrazitos csomag. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Debrecen, február 23.

Debrecen ma hatalmas erejű robbanás rázta meg. A város közepén, szemben a törvényszék épületével, felrobbant az iparkamara palotája, amelyben Miklóssy István, a hajdudorogi új egyházmegye püspöke bérelt lakást és ideiglenes hivatalt. A robbanás szét hasogatta a falakat, bedőlt több lakásrészben a mennyezet s a romok maguk alá temették a püspök személyzetét. Maga a püspök csodálatos módon kikerülte a veszedelmet, mely a gyanu szerint egyenesen a számára készült.

Az izgalmak első perceiben azt hitték, hogy a palota központi fűtésének kazánja robbant föl. Nem sokkal később megállapították azonban a szakértők, hogy a vezetéknek semmi baja nem volt, ellenben nagy a valószínűsége annak, hogy pokolgép merénylet történt, melynek áldozata lett Jaczkovits püspöki vikárius, Szlepkovszky püspöki titkár és egy debreceni ügyvéd. A nyomozás eddigi szálai a határon tulra: Bukovinába vezetnek.

A merényletről ez a tudósításunk szól:

Az első hírek a robbanásról.

Ma délelőtt borzalmas robbanás történt Debrecenben a Deák Ferenc utcában, a Kereskedelmi és Iparkamara bérházában. Pontban tizenegy órakor felrobbant Miklóssy István hajdudorogi püspök első emeleti lakásán a gőzfűtés vezetéke.

A robbanás ereje az egész lakást ugyszólván széttepte, kiszakította a falakat és a butort kiröpítette az utcára. A ház nagyrésze beomlott.

A robbanás ereje beszakította a szemben lévő törvényszéki épület minden ablakát, s a légnyomás kitépte a falból az ablakrámkákat. Az emeleten a bírák szobái vannak, a földszinten az ügyészségi szobák. Ezekből a helyiségekből rémülten rohantak ki az emberek az utcára. A következő pillanatban láng csapott ki a felrobbant házból. Az első emelet kigyulladt.

A szerencsétlenség helyére a robbanás után néhány perccel megérkeztek a tűzoltók. A tüzet hamar eloltották, de a falak egyre dűledeznek, s a romok eltakarítására gondolni sem lehet. A detonáció nagy kárt okozott a félemeleten is, ahol az iparkamara helyiségei vannak, valamint a földszinti üzlethelyiségekben is. A falak mindenütt beomlottak. A lakásokból és üzletekből rémülten menekültek ki az emberek. A halottak számát még nem lehet megállapítani.

A katasztrófa okát az első időben abban keresték, hogy a középponti fűtést ellátó és melegvizzel telt csövek rosszul funkcionáltak és a bennük felgyülemlett nagymennyiségű gőz a csöveket szétvetette, rettenetes pusztítást okozva az egész épületben. Az áldozatokról a legkülönbözőbb hírek keltek szárnyra. A püspök titkárát, Szlepkovszky Jánost, súlyosan

sebesült állapotban húzták ki a romok alól és aléltan szállították a kórházba. Tudtak arról is, hogy Matyók János és Vad István, a püspökség szolgálói életüket vesztették. Gyuró György, a püspök komornyikja és ennek felesége súlyosan megsebesültek. A püspököt, aki már hetek óta betegesen fekszik és a kinek az ijedségen kívül nagyobb baja nem történt, gyaloghintón elszállították a püspöki palotából.

Merénylet történt!

Délelőtt fél tizenegy órakor Miklóssy István hajdudorogi püspöknek a kereskedelmi és iparkamara épületében lévő lakásán egyházi előértekezletre készültek. Ekkor egy postacsomagot hozott a postás.

Amikor Szlepkovszky püspöki titkár a csomagot felbontotta, az óriási dőrejjel felrobbant.

A postaküldeményben ekrazit volt. A robbanás, amely egy zárt erkélyű szobában történt, borzasztó pusztítást végzett. A szoba, ahol a robbanás történt, tele van vérről. A mentőknek borzalmas munkájuk volt, amíg a szárazrésze szórt testdarabokat összeszedték. Kétségtelennek látszik, hogy pokolgép okozta a katasztrófát,

több kilogramm ekrazit robbanhatt fel huszezer atmoszféra nyomással.

Annak a szobának erkélyét, melyben a pokolgép felrobbant, az ekrazit olyan erővel vágta át az uttesten a szomszédos igazságügyi palota falához, hogy onnan az uttest közepére esett vissza. Az igazságügyi palotta Verbőczy-ut felé eső részén a bírák szobáiban több bíró, ügyvéd és ügyvédjelölt szenvedett kisebb sérüléseket.

Több ezer ember tolong a kora délutáni órákban a kamara palotája körül. Mentők, tűzoltók, hullaszállítók, katonák, rendőrök vannak a helyszínen. Rostás főkapitány vezeti a vizsgálatot. Egész Debrecenben óriási az izgalom, általános a meggyőződés, hogy politikai merénylet történt.

A csernovitzki csomag.

Hivatalos jelentés szerint a robbanás ügyében megindított vizsgálat szenzációs fordulatot vett. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Miklóssy István püspök címére a mai nap folyamán egy postacsomag érkezett. Amikor Jaczkovics Mihály püspöki helynök és Szlepkovszky János felbontották a csomagot, az a bontás közben kezükben felrobbant. A csomag érkezését különben már szombaton tudatta a püspökkel egy Csernovitzban feladott levél, amelynek írója közölte, hogy száz koronát küld a görög katolikus templom vagy az egyház szegényeinek céljaira. Azt is jelezte a levélíró, hogy küld a templom részére egy aranyozott ezüst gyertyatartót, valamint egy párduebör diszszőnyeget. A levél szövege alatt ez az aláírás állott: Kovács Anna Csernovitz. — Alatta pedig: Nagykárolyi származású vagyok. — Ezalatt pedig más, durva kézből származó írással: Hadiékfalva. Bukovina.

Ez a két utóbbi szó azt mutatja, hogy a csomag küldője mással íratta a levelet, ő maga

csak e két szót írta, s abból a körülményből, hogy Hadiékfalvát „ie”-vel írta, arra lehet következtetni, hogy nem magyar ember. Hogy a csomagban tényleg volt párduebör is, az meg van állapítva, amennyiben a püspöki helynök szétroncsolt lábszárain bőrfosztlányokat találtak. A pokolgép ekrazittal volt megtöltve, a robbanószó hatása felülről lefelé irányult s a két áldozatnak a lábszárait roncsolta szét.

A robbanásnak Jaczkovics püspöki helynökön és Szlepkovszky titkáron kívül még egy halottja van. Csatt Sándor dr. ügyvéd, a püspökség ügyésze, aki éppen abban a pillanatban lépett a szobába, amikor a csomagot felbontották s a robbanás után beállott nagy légnyomástól belső vérzés következtében halt meg.

A katasztrófának hét súlyos sebesültje van: Dávid Miklós huszonhárom éves tanítójelölt, Pichon Miklós püspöki írnok, aki a szomszédos szobában tartózkodott, Gyuró György hivatalos szolgája, Székely Mihályné, a püspök házvezetőnője, Kriskó Elek hivatalos szolgája, Pece Miklós kereskedő, aki véletlenül tartózkodott a második emeleten és Szivós Zsuzsánna, a szemben lévő lakásban lakó ügyvéd szakácsnője. Az erős légnyomás következtében a sebesültek ajkán és orrán vér töltött ki, arcbőrük megrepedt, a szemük kidülledt és valamennyien mellfájásról panaszkodnak.

Ekrazit robbant!

A sebesülteket bevitték a közkórházba, ahol Mille Péter rendőrkapitány végzi a kihallgatásokat. Rostás István rendőrfőkapitány Nagyváradra táviratozott tüzésügyi szakértőért, akik este hat órakor megérkeztek és megállapították, hogy a robbanást tényleg ekrazittal töltött pokolgép idézte elő. Orsós József főmérnök, a mérnöki hivatal vezetője vizsgálatot tartott az épületben és megállapította, hogy újabb katasztrófától nem kell tartani, mert az erős beton falak megállnak. A megrémült lakók azonban majdnem valamennyien kiköltöztek az épületből.

A belügyminiszterium Nagy Károly budapesti detektív főnököt tiz detektívvel együtt Debrecenbe küldte, hogy a vizsgálatot megejtsék.

A merénylet levele.

Ejjel még a következőket jelenti tudósítónk: Szombaton reggel Miklóssy István püspök a következő levelet kapta:

Czernowicz (Bukovina) Steingasse No. 129.
Méltóságos Püspök Ur!

Van szerencsém méltóságod rendelkezésére száz koronát küldeni. Nagy örömmel kérjük ezt a kis összeget a szegények javára felhasználni, kérjük némelykor, mikor lehetséges, szegény anyánk, Teréz, Mária, János, lelkiüdvéért szent misét tartani. Van szerencsém méltóságod személyes használatára egy leopárd bőrt, egyháza javára pedig egy aranyozott ezüst gyertyatartót küldeni. Áldja meg az Isten szent uramat hosszú és hűséges élettel.

Nagykárolyból származó Kovács Anna hűséges szolgálója.

Miklóssy püspöknek a jelzett csomagot ma reggel tiz órakor Tima István postaaltiszt kézbesítette is. A csomag címzése a következő volt:

Méltóságos Miklóssy István püspök urnak

Dorog—Debrecen.

Ajándéktárgyak. Értéke: 1300 korona.

Tizennyolc kiló ekrazit.

A püspöki hivatalban Jaczkovics Mihály püspöki vikárius és Szlepkovszky dr. püspöki titkár vették át a csomagot és felszólították Timát, hogy maradjon a szobában és várja meg, míg kibontják a csomagot, hogy tanuja legyen, hogy az értéktárgyak benne vannak-e. Tima erre azt felelte:

— Nagyságos uraim, nem várhatok, mert nagyon sok dolgom van. Nem érek rá, men-nem kell.

Ez mentette meg életét. A csomag husz kilogrammot nyomott. Mikor felbontották, látták, hogy az egész tartalom viaszkos vászonnal van leboritva. Mikor a viaszkos vásznat levették, az ajándéknak jelzett leopardbőr volt előtűk.

Alatta téglalakú nehéz ládikát találtak. Amikor ennek fedelét felakarták emelni, óriási robbanás rázkódtatta meg a levegőt.

A robbanás hatása oly nagy volt, hogy a szobának az utca felé eső falát keresztülszakította s a tégladarabokat a szomszédos törvényszéki palota udvaráig repítette. A szobában voltak még Pichon Mihály 19 éves papnövédek püspöki irnok, Dávid Miklós 24 éves ügyvédsegéd, Csatt Sándor dr. gyakornoka, Kriskó Elek püspöki levéltáros segédlelkész, továbbá Csatt Sándor dr. ügyvéd, akinek kevéssel azelőtt a törvényszéken volt tárgyalása és ott még sürgette is a törvényszéki bírót, hogy mondja ki az ítéletet, mert neki a püspöknél sürgős dolga van.

A robbanás oly erős volt, hogy egy székot átdobott a törvényszéki palotába s ott Dárdai Béla királyi ügyészt könnyebben megsebesítette. A püspök nem volt a robbanásnál. Tudtul adták ugyan neki a csomag érkezését, de ő dolgozószobájába ment s azt mondotta:

— Nézzétek meg fiaim, mi van benne, s aztán jelentsétek nekem!

A kamarai épületnek gyönyörű foyer-já bedőlt és a püspöki hivatalok alatt elhelyezett kamarai irodák erősen megrongálódtak. Ugy a szobákban, mint a közfalakon óriási rések támadtak és a szobában dolgozó leányalkalmazottak megsérültek. Csupán Szávay Gyula kamarai titkár maradt teljesen sértetlen. Szávay az egész jelenet alatt megőrizte hidegvérét s a robbanás pillanatában helyén maradt, majd midőn látta a történeteket, a telefonhoz ment és telefonált a rendőrségre, a kórházba és a tűzoltóságához. Tíz perc múlva megérkezett Rostás István rendőrkapitány, aki a helyszíni szemlét megtartotta. Délután egész kétségtele-nül megállapították, hogy a katasztrófát ekrazit robbanás okozta.

A csomagban legalább tizennyolc kilogram ekrazit volt.

Az említett kis lánán, a párdúc bőrön és a külső burkolaton kívül ugyanis nem volt más a küldeményben mint a robbanóanyag. Ez olyan nagy mennyiség, hogy elegendő lett volna az egész palota elpusztítására.

A robbanás szemtanúja.

A sebesülteket a kórházba szállították és ezek közül Dávid Miklós ügyvédi irnok (a délután folyamán magához tért és tudósítónk előtt a következőket mondotta:

— Mikor a csomagot kibontották és a párduchórt kivették, hirtelen óriási világosság támadt a szobában s mindannyian a földre estünk. Pár pillanatig tehetetlenül feküdtünk valamennyien és én azt láttam, hogy Jaczkovics és Szlepkovszky szétszaggatott testrészei a levegőbe emelkedtek és visszazuhanak. Mi-

dőn nagy nehezen fel tudtam tápázkodni, láttam, hogy mindnyájan ájultan hevernek, odamentem Kriskóhoz, felemeltem és a szomszéd szobába vonszoltam. A püspök, aki a második szobában volt, rémült arccal kérdezősködött a történetek után.

Csatt ügyvéd, akit közben szintén kórházba szállítottak, óriási fájdalom közt jajgatva töltötte a délelőttöt és féltizenkettőkor meghalt. Az ügyvéd belső sérüléseinek kívül külsőleg is megsebesült. Arca annyira eltorzult és felduzzadt, összeroppedezett, hogy hozzátartozói csak értéktárgyairól ismerték föl.

A sebesültek között volt Szívós Zsuzsi, Kun Miklós dr. ügyvéd cselédje, aki a püspöki hivattal szemben lakik és Pece Miklós, aki a törvényszéken tanúnak volt megidézve.

A püspök nem vádol.

Délután Miklóssy püspök Groóh Ferenc római katolikus prépost-prelátussal, Jánossy Zoltán református lelkész kíséretében meglátogatta a sebesülteket. Tudósítónk közölte a püspökkel, hogy a rendőrség a vizsgálatot bevezette

s minden jel arra mutat, hogy a merénylet román részről történt.

A püspök megrendülve hallgatta az eseményeket s tudósítónk előtt a következő kijelentést tette:

— Se nem vádlok, se nem védek! Az esemény okát nem tudom kifürkészni! A legnagyobb szeretettel voltam elhelve egyházme-gyém minden hívével szemben, legyen az bármilyen nyelvű! Nem hiszem, hogy hűveim között valakinek része van a merényletben!

A részvét.

Az áldozatok beszentelése holnap délelőtt háromnegyed tíz órakor lesz, a temetés pedig szerdán délelőtt tizenegy órakor. Az áldozatok valamennyien görög katolikusok, csupán Csatt ügyvéd római katolikus, de őt is a görög katolikus templomból temetik el. A temetésen Miklóssy István mond beszédet s elbucsuztatja a halottat.

A városban nagy az izgatottság s óriási részvéttel tárgyalják az eseményeket.

Debrecenből táviratozzák éjjel: A sebesültek állapota súlyos, de remélhető, hogy életben maradnak. Tisza István gróf miniszterelnök a következő részvéttáviratot intézte Miklóssy István görög katolikus püspökhöz:

Miklóssy István püspök urnak Debrecen. Fogadja az utálatos gaztett felett részvéte-met s Méltóságod szerencsés megmenekülése feletti örömem kifejezését. Tisza István gróf.

A szerencsétlenség idején a városi tanács épen ülést tartott és Szabó Elek rendőrtiszt jelentést tett Kovács polgármesternek, aki a tanács tagjaival együtt megjelent a helyszínen. Balthazár püspök részvéttáviratot küldött.

Római merénylet?

A rendőrség mindent megtett az ügyész-séggel karöltve a nyomozás érdekében s az eljárásba belevonják a csernovitzai rendőrséget is. Több budapesti detektív csernovitzba utazott. A kamara épülete ugyszólván teljesen romba dőlt. Holnap érkeznek oda a palota építői és tervezői, akik megteszik az előterjesztéseket az épület restitálására vonatkozólag. A kereskedelmi és iparkamara kára körülbelül három-négyszázezer koronára rug. Csütörtökre a kamara rendkívüli közgyűlést hívott össze az épület újraépítése tárgyában. Az épület annak idején másfél millióba került és habár a jobb és balszárnya sértetlen maradt, de a palota homlokát képező előcsarnok rombadőlt.

A debreceni ügyvédi kamara ma ülést tartott, amelyen nagy részvéttel foglalkoztak az eseményekkel s kijelentették, hogy a halottakat a nemzeti ügy vértanúinak tekintik. A debreceni függetlenségi és negyvennyolcas párt szintén ma este tartotta ülését, amelyen elhatározták, hogy részt vesznek a temetési aktus minden részében. Miklóssy püspököt az ország minden részéről részvéttáviratokkal halmozzák el. Domahidy főispán jelentést tett az esetről Tisza István gróf miniszterelnöknek.

Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt estilapjában ma részletesen foglalkozik a debreceni merénylettel s az eseményekhez a következőket tüzi:

— Ez a csunya gaztett, amelyhez hasonlót nem ismerünk s amelyhez más szó nem fér, csak az, hogy Károly román király presztizsét a magyarországi románok téves céljaira s hibás propagandáikra használják fel. Az ilyen esetekkel ügyüknek szolgálatot nem tesznek és Tisza István gróf nem az a férfiú, aki ilyenekkel megfélemlítené magát, hanem a román megegyezés így távolabbi időkre tologdik ki.

A vikárius leánya megőrült.

Mikor a robbanás történt, Jaczkovics püspöki vikárius leánya nem volt otthon. Bevásárolni indult kora reggel a városba. Ép egyik boltban vásárolt valamit, amikor meghallotta az irtózatos robbanást, ijedten szaladt ki az utcára, ahol egy ember rémült kiáltással szaladt a Verbőczy-utca felé:

— Felrobbantották a püspök lakását!

A vikárius leánya tüstént kocsiba ült és hajtatott hazafelé. Nem juthatott el egészen az Iparkamaráig, az épületet hatalmas embergyűrű fogta körül. A fiatal leány utat tört magának a romokig. Itt katonák állták az útját. A leány félrelökte a katonákat és felrohant az épületbe. Ott találta édesapja szét-szaggatott holttestét. Agyathasgató sikolylyal borult a holttestre és csókolta apja véres arcát. Mentők siettek hozzá és megállapították, hogy

a ragyogó szépségű fiatal leány megőrült!

Csak nagynehezen tudták elhurcolni a szerencsétlen leányt a katasztrófa színhelyéről. A városi kórház elmeosztályára vitték.

MULATSÁGOK.

(=) Az Aradi Magántisztviselők Egye-sületének estélye iránt igazán nagy és általános érdeklődés mutatkozik. A műsor minden egyes száma vonzó, sokat ígérő. Kíváncsian várják az aradiak Bedeus Bella bárónő szereplését, aki az előjelekből ítélve rövid időn belül Európa hírneves művésznője, között fog helyet foglalni. Molnár Jenő dr., a Borsszem Jankó kitűnő szerkesztője, akinek irodalmi működését a külföld is nagy figyelemmel kíséri, az estélyen humoros felolvasást fog tartani. A rendezőség az aradi művészek és írók közül is nagy érzékkel a két legnevesebbet választotta ki: Faragó Rezső vezeti be köszöntőjével a műsort s Győző Alfréd kuplékat fog énekelni. Győző műsorán ott fog szerepelni a budapesti kabarék legújabb slágere, a Vén gyerek című kuplé, amely az est egy másik szereplőjének, Molnár Jenő dr.-nak kitűnő szerzeménye. A helyárakat öt és három koronában állapította meg a rendezőség, családjegy 10 korona, a karzatra pedig két koronás belépőjegyek szólnak. Az estély — amelyet mint megírtuk, a Központi-szálló nagytermében tartanak meg — pont kilenc órakor kezdődik.

Farsangutolia Aradon.

(A vasárnapi és ma esti mulatságok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Holnap után, hamvazó szerdán végleg véget ér a farsang és a báltermek ajtóit már csak az ugynevezett bőjti mulatságok számára tárulnak fel. Farsang utolsó vasárnapján és a huszadgyó kedde virradó mai éjszakán perdültek utoljára vidám farsangi táncra az aradi bálakon is és csak érthető, hogy ezt az utolsó két bált éjt végigmulatta a fiatalság. Az aradi farsangbucsuztató igazán nívós volt: két előkelő mulatság fejezte be a farsangot: a Fehér Keresztben az aradi helyőrség tisztikara rendezett nagy műsoros estét, a Központban pedig a Katolikus Kör szaporította pompás műsoros és táncos toaestjével farsangi jól sikerült mulatságait. Vasárnap pedig egy előkelő zártkörű táncest és több kisebb mulatság tette farsangivá a hangulatot.

A Katolikus Kör műsoros teája.

A Központi szállodának zsufolásig megtelt nagytermében rendezte ma este az autonóm katolikus kör utolsó tea-estélyét, mely minden tekintetben egyike volt a farsang legsikerültebb mulatságának. A nagy és előkelő közönség a műsor minden számát lelkes érdeklődéssel kísérte és a szereplők fáradhatatlan munkáját valamennyi szám végén zajos tetszésével honorálta.

Az estély nívós, gondos összeállítású hangversennyel kezdődött, melynek első száma Grieg egy triója volt, melyben a zongorarészt Eker Erzsébet nagy készséggel játszotta el. Ezután Greén Buci rendkívül bájosan és mindenkit lebilincselő közvetlenséggel adta elő Rudnyánszky Endre monológját. A kedves előadót a közönség percekig tartó lelkes tapsal köszöntötte. Hehs Baba nagy sikerrel énekelt egy szerenádát, melyet Kállay Dalma kísért zongorán. Láng János és Láng Jánosné egy kis vígjátékban rutinos előadásukkal arattak tetszést; Farkas Mariska ügyes zongorajátékával szerzett tapsot. Dürr Gusztinak művészettel eljárta tánca is roppantul tetszett. A virágtáncban Dürr Gusztival pompás együttest alkottak Prekupás Lujza, Prekupás Olga, Prolich Gizi, Róna Böske, Schannen Böske és Schannen Lujza. Az est utolsó két száma két ismert aradi írónőnek szerzett nagy sikert, Darányi Jánosné egy kis egyfelvonásos vígjátékkal mulattatta a közönséget, melyben két bájos urileány Vassóczy Ilonka és Csatlós Ilonka, Hoffmann Frigyes igazi vidámsággal szerepeltek. Az est műsorát Grallertné Martini Hilda fejezte be, a ki kedvesen adta el szellemes Karneválbucsuztatóját.

A konferanszié Szilágyi László dr. volt, a ki sok vidám ötlettel kacagtatta meg a közönséget. A koncert után a hajnali órákig kitűnő hangulatban eltartó tánc következett. Az estélyen a következők voltak jelen:

Asszonyok: Tafro Józsefné, Hess Vilmosné, Moravék Istvánné, Huszár Józsefné, Steinitzer Dezsőné, Kiss Lajosné, Varjassy Árpádné, Komitsek Sándorné, Hantmann Béláné, Gammer Lipótné, Árpád Henriké, Ötvös Dánielné, Nachtnébel Ödöné, dr. Török Jánosné, dr. Welsov Gézané, Strobél Antalné, Hoffmann Antalné, Heppes Aladárné, Oláh Béláné, Kisfalusi Istvánné, Szuchy Károlyné, Welits Györgyné, Kettner Béláné, Kiss Lajosné, Wolf Gusztávné, Szalay Károlyné, Sannen Gyuláné, Séli Mátyásné, dr. Leskóné, Sauer Jánosné, Najmányi Imréné, Palágyi Ferencné (Ötvenes) Volter Edéné, Bécsi Gézané, Tóth Pálné, Ábrai Lajosné, Prolich Istvánné, Kovács Józsefné, Hónig Frigyesné, Just Ferencné, dr. Lőcs

Rezsőné, Neubauer Maróné Rutkovszky Ferencné, Gábor Dónesné, özv. Prohászka Józsefné, dr. Prohászka Lászlóné, Rosmanith Gézané, Hauser ezredesné, Somogyi Jenőné, Franyó Károlyné, Almásy Pálné, özv. Csurgayné, Lusztack Jenőné, Bihari Jenőné, Róza Gézané, Csenkey Jánosné, Szabó Györgyné, Angele Mátyásné, Klein Józsefné, Soják Rezsőné, Balázs Ferencné, Vell Zoltánné, özv. Kövér Lajosné, Jakabffy Zoltánné, özv. Weinitz Pálné, Leitner Lajosné, Gelényi Ernőné, özv. Milosits Ferencné, özv. Bendy Mátyásné, Tschanka Ágostonné, Piblinger Lajosné, Dezsőfy Mihályné, Wasóty Ferencné, Pünkösdy Jánosné, özv. Joga Józsefné, Gruber Hugóné, Billig Miklósné, Eker Gyuláné, Drummer Ferencné, Wasóczy Károlyné, Pfeiffer Gyuláné, Grallert Rezsőné, Rosmanith Ernőné, Lorencz Károlyné, Stodolszky Dezsőné, Góron Jánosné, Kvirini Sándorné, Kruppa Károlyné, Reinheimer Gyuláné, Balassa Györgyné, Pál Jenőné, Revitzki Kálmáné, Németh Zsigmondné, Kosztolányi Imréné, Hadi Kálmáné, Batta Kálmáné, Rényi Miklósné, Tóth Frigyesné, Szigethy Béláné, Szalárdy Gézané, Ambrus Antalné, dr. Borsos Béláné, Balog Dávidné, Nyáry Vilmosné, Nyáry Béláné, Rudnay Béláné, Karsay Valéróé, özv. Ferenczy Jánosné, Páris Lajosné, Darányi Jánosné, Halmay Ferencné, Bajay Zoltánné, Mihalik Elekné, Palotay Antalné, Paulik Józsefné, özv. Szabó Jánosné, Green Nándorné, özv. Sándor Zsigmondné, Stör Mátyásné, Müller Károlyné, Dengel Rezsőné, Kádasné, Pál Jenőné, Pareán Jánosné, Kresz Károlyné, Marschall Lajosné, Boros Ivánné, özv. Vagáts Ágostonné, Petrányi Jánosné, Lőcs Rezsőné, özv. Sztine Józsefné.

Leányok: Descher Gilla, Szabó Ilona, Priegel Paula, Buchvald Józsa, Paulick Lizi, Green Buci, Sipos Ilonka, Sipos Sarolta, Csatlós Ilonka, Dengl Vilma, Gombóc Nelli, Petrányi Emma, Habereger Mariska, Stine Anna, Stine Erzsébet, Stine Lujza, Hadi Szilárdka, Balta Margit, Tóth Vali, Haller Józsa, Steinitzer Zseni, Lukács Boriska, Borsos Nuci, Ferenczy Ilonka, Halmay Eszti, dr. Farkas Jozsefina, Kövér Erzsébet, Tschanka Gizella, Szanyi Annuska, Piblinger Irénke, Losonczy Ella, Eckert Erzsébet, Drummer Juliska, Wasóczy Ilonka, Tafro Ilonka, Hehs Baba, Gammer Irén, Zailer Ella, Ogolder Pálma, Ötvös Andrea, Gál Irénke, Tóth nővérek, Ábrai Gizella, Kohányi Zelmá, Kállay Dalma, Prolich Gizi, Hónig Lenke és Anti, Kopp Erzsébet, Vásárhelyi Féliz, Priegl Irén, Hoffmann Mici, Berzeviczy Gizella, Borbély Mici, Keresztesy Anna, Szuchi Irén, Ketner Elza, Kis Stefike, Csurgói Ilona, Selli Hajnal, Selli Mariska, Sauer Mariska, Wolter Márta, Almásy Etta, Bihari Ilona, Kubinyi Böske, Kovács Gizella, Kruppa Margit, Hantz Aliz, Vertán Sári, Kádas Aranka, Leitner Margit, Körösy Kató, Körösy Mici, Téger nővérek.

A tisztí kaszinó bálja.

A tisztí kaszinó táncestélye ma este a szokott fényeselegáns külsőségek közt zajlott le a Fehér Kereszt-szálló nagytermében. A táncmulatságot műsor előzte meg, amelyet a 33. gyalogezred zenekara Zellner karnagy vezényletével előadott Lobengrin ouvertürrel vezetett be. A műsor keretében Sz. Rontay Boriska, Pataky Vilma, Barics és Győző adtak elő dalcakat, kuplékat, táncokat nagy sikert aratva. A műsort a „Sang an Aegir” című dal, Vilmos német császár szerzeménye fejezte be, amelyet a katonazenekar adott elő.

A műsor befejeztével a társaság az étterembe vonult, majd vacsora után tánc következett, mely hajnalig tartott.

A jól sikerült mulatságon a következő hölgyek voltak jelen: Resch vezérőrnagyné, Tobisz ezredesné, Czerépi alezredesné, Dörmann alezredesné, Burdea alezredesné, Moga főorvosné, Herzig őrnagyné, Éber őrnagyné, Horváth őrnagyné, Winkler őrnagyné, Kümmerlin századosné, Jellussig századosné, Becker századosné, Fiedler századosné, Zachariás századosné, Schreiber századosné, Gross főhadnagyné, Patzold ezredorvosné, Zellner karmesterné, özevgy báró Metzger Gyuláné, Szendrey Mihályné, dr. Barra Gyuláné,

Győző Alfrédné, Feszler Károlyné, Persa Péterné, Pick Adolfné, Benda Jánosné, Fülöp Lajosné, Szemere Kálmáné, Dörner Emilné, Ács Gézané, özevgy dr. Petrány Tivadarné, Dörmann Erzsébet, Winkler Mici, Persa nővérek, Benda nővérek, Barra Margit, Böhm Margit (Brád), Fülöp Jolán, Schauer Eszti, Suciu Stella, Vince Böske, Ács Margit, Petrány Veturia, Pataky Vilma, Pick Nusi és még többen.

Az estélyen ott láttuk Varjassy Lajos polgármestert, Tisch Mór dr. főorvost, Nemess Zsigmond országgyűlési képviselőt, Szokolczay Lajos vezető kir. ügyészt, Szemere Kálmán állomás főnököt, Somogyi Gyula igazgatót, Guta József igazgatót, Mandl Vilmos dr. ügyvédet, Barra Gyula dr. orvost.

Aradi urileányok táncvizsgálója.

Tegnap este a Fehér Kereszt nagytermében Kálmán Ferencné dr.-né kitűnő és gondos rendezésében Szathmáry Etelka táncitanítónőnek zártkörű táncanfolyama tartotta sikerült táncvizsgáját. A vizsga Szathmáry Etelka táncitanítónő ünneplése mellett kitűnő hangulatban a késő éjjeli órákban ért véget. A táncmulatságon valóban előkelő, szép közönség volt jelen, kiknek névsorát a rendezőség így állította össze:

Asszonyok: Bancsó Rezsőné, dr. Barra Gyuláné, Csepregy Mihályné, Cserépy Árpádné, Erdélyi Pálné, Hady Antalné, Hoffmann Antalné, özv. Hősz Mihályné, dr. Jakó Sándorné, dr. Kálmán Ferencné, Katona Béláné, özv. Komlósi Sándorné, Kossuth Pálné, Kőműves Istvánné, Kürty Vilmosné, özv. Lengyel Sándorné, özv. Leskó Sándorné, Magyariné, Marosy Miklósné, Pál Miklósné, Povácsay Sománé, Rozvány Pálné, Schelly Mátyásné, dr. Schmidt Jánosné, Szathmáry Gézané, Széll Ernőné, Török, Unger Péterné, Urbányi Béláné, özv. Vertán Lukácsné.

Leányok: Barra Margit, Bonts Flóra, Böhm Margit (Brád), Csepregy Ilonka, Cserépy nővérek, Demján Juliska, Eisenkolb Kata, Hoffmann nővérek, Herbay nővérek, Hász Ilonka, Jakó Ilonka, Kálmán Erzsébet, Katona Ilonka, Kossuth Ibolyka, Kőműves Mariska, Löwinger Dusi, Marosy nővérek, Pál nővérek, Rozsnyai nővérek, Schelly nővérek, Schmidt Kózi, Széll nővérek, Thonesz Emma, Török nővérek, Unger nővérek, Urbányi nővérek, Vertán Ilonka, Winkler Ilonka.

Az Acsev vonatkisérők táncestélye.

Az Acsev vonatkisérők olvasóköre farsang vasárnapján a Központi Szálloda nagytermében rendezte nagyszerűen sikerült táncestélyét. A zártkörű estén Almai Laci zenéje mellett hajnalig pompásan mulattak a jelenvoltak, akiknek sorából ezeket jegyezte föl a rendezőség:

Asszonyok: Róth Antalné, Teleki Mártonné, Szekfi Lajosné, Rigó Mihályné, Csertus Imréné, Jäger Györgyné, Mercz Ottóné, Tergulicza Lajosné, Horváth Sándorné, Rác Emilné, Drágos Kálmáné, Bera Mátyásné, Mátyás Ferencné, Nagy Lászlóné, Liptai Jánosné, Mangel Károlyné, Hangos Vincéné, Baumgartner Edéné, Prágai Imréné, Kádár Ignácné, Komlódi Sándorné, Halmay Ferencné, Dékány Mihályné, Molnár Ferencné, Nagy Istvánné, Bányai Istvánné, Rada Jánosné, Szabó Imréné, Kun Józsefné, özv. Szabó Antalné, Kolozi Gyuláné, Kilik Ferencné, Dénes Péterné, Tóth Istvánné, Dona Jánosné, Kovács Kálmáné, Serétes Mihályné, Nagy Jánosné, Seuer Jánosné, Váradi Bálintné, Császár Józsefné, Kiss Miklósné, Urbányi Jánosné, Kiss Jenőné, Szabó Ferencné, Nagy Józsefné, Kovács Sándorné, Dragomir Ferencné, Dragomir Miklósné, Csavics Fülöpné, Tóth Imréné, Szabó Fülöpné, Balog Gézané, Orbán Józsefné, Boros Pálné, Molnár Dánielné, Kun Ferencné, Kiss Jánosné, Szabó Ferencné, Kiss Andrásné, Igaz Mihályné, Poór Imréné, Tóth Antalné, Motolka Tivadarné, Laczkó Mihályné, Bedő Lászlóné, Matuz Béláné, Krivány Józsefné, Botrocsán Mihályné, Kovács Istvánné, Török Istvánné, Tóth Györgyné, Borbély Ferencné, Horváth Józsefné, Gallias Györgyné, Halász Istvánné, Erdei Györgyné, Szoboszlai Istvánné stb.

Leányok: Teleki Margitka, Staruska Józsefin, Rigó Erzsike, Liptai nővérek, Haicz Mariska, Kádár Annuska, Bauer Teréz, Molnár nővérek, Szabó Mariska, Kolozsi Jolánka, Csömör Aranka, Tari Jolánka, Págl Juliska, Serétes Annuska, Várady nővérek, Urbányi Margitka, Osi Ilonka, Tóth Juliska, Csontos Mariska, Tóth Vica, Boros Ilonka, Csala Rózsika, Jenei Juliska, Szoboszlai Etelka, Kohajda Piroška, Kovács Jucika, Szabó Matildka, Marján Rózsika, Szabó Teréz, Zsori Veronka, Halasi Ágnes, Boros Vilma, Somogyi nővérek, Botrocsán Mariska, Popovics Juliska, Endrei Rózsika stb.

Hiányosak az autobuszok.

(A főkapitány átirata a polgármesterhez.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Arad város rendőrfőkapitánya tudomására adta Arad város közönségének tulajdonát alkotó autobusz vállalatnak, illetve Varjassy Lajos polgármesternek, hogy ha a város nem tesz azonnal eleget az 1914. évi január 3-án kelt főkapitányi véghatározatnak, akkor **beszűnteti az autobusz közlekedést.** Szombaton írta alá a főkapitány ezt a rendkívül komoly és ebben az ügyben az utolsó szót alkotó átiratot ma kapta azt meg a polgármester és maga járt el ebben a végtelenül kellemetlen ügyben, mert mindenáron el akarja kerülni, hogy a rendőrség a város eme üzemét beállítsa és minthogy a rendelet végrehajtását a Martagyári sztrájk késleltette, bizonyos, hogy a sztrájk megszüntetésével a város eleget tesz kötelességének, melynek teljesítésére a főkapitány felelősége tudatában hívta fel.

A végtelenül kínosan hatott főkapitányi átirat egyik nevezetes állomása a rendőrség részéről megindított eljárásnak, melynek kezdete még a múlt év decemberére nyúlik vissza. Van egy belügyminiszteri rendelet, 57000 — 910 a száma, amelyet rengeteg sok automobil szerencsétlenségek után, a közvélemény sürgetésére alkotott meg a belügyminiszter. Ebben szabályozza a gépkocsik járatását és külön fejezet tárgyalja az olyan kocsikat, amelyek közszükségletet elégítenek ki. Ilyenek az automobil-omnibuszok, autotaxik. Elrendeli a miniszter, hogy ezeket minden esztendő végén hatóságilag felül kell vizsgálni. Erre a célra be is osztotta az országot gépkocsi vizsgáztató és vizsgáló kerületekre. Aradot Temesvárhoz csatolta, de annak idején megengedte, hogy néhai Szathmáry Károly gépüzemigazgató teljesítse felülvizsgálatot. A gépüzemigazgató halálával ez az állapot megszűnt és most a felülvizsgálathoz Aradra jön Storek Lipót államvasuti főmérnök, vizsgáló biztos. 1913. december hónap végén a főmérnök, a kinevezett vizsgáló bizottsággal, Berec Ferenc rendőrkapitánnyal és Vida Vilmos rendőrfelügyelővel megtartotta a hivatalos eljárást, alaposan megvizsgálta a városi gépkocsikat és a kocsipark hét kocsija ellen igen súlyos kifogásokat tett közbiztonsági szempontból.

Kijelentette, hogy a szóban forgó kocsik az említett miniszteri rendeletről eltérően, nincsenek felszerelve **kettős fékekkel.** A miniszter megköveteli, hogy minden autobuszon **láb- és kézfék legyen,** mert ha a lábfék láncja elszakad, akkor még a kocsi tovább szalad és embert ölhet, a legnagyobb szerencsétlenségeket okozhatja. Van az autobuszokon két lábfék, de ezek egyike a közbiztonságra nézve teljesen irreleváns és egyáltalában nem felel meg annak a célnak, amelyet a miniszter azzal akar elérni, hogy a fékekre vonatkozólag ezt rendelte el, hogy azoknak egymástól teljesen különállóan kell a kerekekre hatniuk. A főmérnök, mint a rendőrhatalóság szakértője, hang-

súlyozottan felhívta a figyelmet az anomáliára. Ennek alapján Green Nándor főkapitány 1914. január hó 3-án kelt, a kérdés minden részletét megvilágító, minden hibásnak talált, kocsik ismertetését tartalmazó véghatározatában arról értesítette Arad város közönségét, hogy

nem adja meg egy évre az engedélyt.

a kocsik használatára, hanem arra kötelezi, hogy azonnal szereltesse fel az autobuszokat kézfékekkel, mert ha ez röviden meg nem történik,

akkor beszünteti az autobuszok üzemét.

Varjassy Lajos polgármester a főkapitányi végzés kézhezvétele után áttette azt a gépüzemek vezetőjéhez, Nachtnébel Ödön városi főmérnökhöz. Ez nyomban intézkedett és átirat a Martához, hogy azonnal szereljék vissza a kézféket, mert ő egy pillanatra sem vállal felelőséget azért, hogy a rosszul fékezendő kocsik esetleg embert öljenek. A Marta azt felelte, hogy a fékeket még Szathmáry Károly üzemigazgató parancsára távolították el. Mint-hogy Szathmáry volt a hivatalos felülvizsgáló, ő természetesen nem is tett jelentést a főkapitánynak a kocsik hiányáról és a rendőrség nem is kerülhetett abba a helyzetbe, hogy közbelépjen.

A fékek visszaszerelését csak külön megrendelésre és megfelelő összegért végezhetjük — felelte a Marta.

Erre a feleletre még nem is mehetett el a válasz, amikor kitört az automobilgyárban a sztrájk és a kocsikkal nem történt semmi.

A főkapitány várt türelemmel, mert egyáltalában nem volt célja, hogy a város közönségének kellemetlenséget okozzon. A sztrájk alatt nem akart intézkedni és várta türelemmel, mikor ér véget a bérmozgalom. Azonban felelőssége tudatában állandóan figyelemmel kísértette a kocsikat. Minthogy a sztrájkmozgalom nem fejeződött be és a gyárvezetőség a munkássággal nem jutott megegyezésre és így kilátás nem volt arra, hogy a Martagyárban a rendes munka viszonyok pár napon belül helyreálljanak, szombaton átirat Varjassy Lajos polgármesternek és figyelmeztette az 1914. január 3-iki véghatározatára. Arra kérte, hogy az autobuszüzem vezetőjét utasítsa az anomáliák megszüntetésére, mert különben

kénytelen lenne most már az üzemét beszüntetni.

Ma délután a polgármester kiment a Martagyárba és személyesen győződött meg arról, hogy a fékeket már megrendelték, az anyag elkészítve ott fekszik a műhelyben, csak a munkások hiánya az, ami a felszerelést halasztja. Spitzer Henrik főmérnök kijelentette, hogy mihamarabb a sztrájk megszűnik, legelsősorban megszűnik ez az anomália, mert azonnal felszerelik a fékeket, amelyeknek szükségessége felett különben is a szakemberek között vita van. A sztrájk befejezése a küszöbön áll.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Seress Ferenc kiténtetése. Szombaton délelőtt szép intim ünnepség keretében adta át Fábrián Lajos c. kuriai bíró törvényszéki elnök Seress Ferenc nyugalomba vonult aradi c. táblabírónak a Ferenc József rendi tiszti keresztjét, amelyet Seress nyugalmazása alkalmából kapott. Az aradi törvényszék teljes ülése keretében adta át az elnök a tiszti keresztet s egyben méltatta a kiváló táblabíró érdemeit.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Délután: *Aladár nem számár*, operette, gyermekelőadás. Este: *Tökéletes asszony*, operette. (B. bérlet.)

Szerda: *Mária Antónia*, színjáték. P. Márkus Emilia vendégfelléptével. (C. bérlet.)

Csütörtök: *A cárnő*, színmű. P. Márkus Emilia vendégfelléptével. (A. bérlet.)

Péntek: *Boszorkány*, dráma. P. Márkus Emilia vendégfelléptével. (B. bérlet.)

Szombat: *Kaméliás hölgy*, színmű. P. Márkus Emilia vendégfelléptével. (C. bérlet.)

* A színház jelentései. *Aladár nem számár* egészen biztosan teljesen zsúfolt nézőtér előtt fog kedden délután színpadra kerülni. A gyermekdarab iránt ugyanis oly óriási érdeklődés mutatkozik, hogy már vasárnap szinte az összes jegyeket elkapták. A leghajósabb, legszebb, legszínesebb bemutatója lesz az aradi színház idei szezonjának az *Aladár nem számár*, amelyben a színháznak ugyyszólván az egész személyzete játszik.

Szerdán kezd meg négy napos vendégjátékát az aradi színházban Márkus Emilia, a budapesti Nemzeti Színház kiválóan nagy művésznője. Márkus Emilia a *Mária Antónia* címszerepét fogja szerdán játszani, amely egyik leghatalmasabb szerepe a kiváló művésznőnek. Márkus Emilia ebben a szerepében az igazi *Mária Antónia*. Márkus Emilia ebben a szerepében a nagy nő és a nagy művésznő egyaránt. Ezenkívül Márkus Emilia még háromszor, csütörtökön, pénteken és szombaton lép fel a *Cárnő*, *Boszorkány* és *Kaméliás hölgy* címszerepeiben. A vendégjátékok iránt oly óriási az érdeklődés, hogy tömegestől viszi a közönség máris a jegyeket, úgy annyira, hogy előreláthatólag megint orkeszteres ház fog majd gyönyörködni Márkus Emilia finom, egyedülálló művészetében.

* Az *oceán*. (Az Uránia ujdonsága.) Az Excentric-klub pompás termeiből kiinduló fantasztikus fogadás történetét mutatja be ma a színház. A fogadás témája az, hogy a szegény embert a hirtelen gazdagság megőríti s nyugalomával együtt boldogságát is elrabolja tőle. Lord Chester a fogadó fél s mint munkás, hajóslegény a hirtelen meggazdagodott John szolgálatában szerzi meg tapasztalatait. Előbb leányával van baja a milliomos Johnnak, később, mint hajótulajdonos a tengeren éri katasztrófa. Az *oceán* hajón tűz üt ki. A hajóegészek minden rémes látványa tárul a néző szemé elé. Százszámra pusztulnak az emberek, vagyonok nennek tönkre s akkor John fájdalmas rezignációval látja, hogy a pénz egyedül nem boldogít. Végre ő is tönkremegy és Lord Chester a fogadás összegét neki adja segélyképen. A film grandiózus szépségekkel van teli, gyönyörű, tengeri részletek, fényes klubhelyiségek, utána nyomor és szenvedés tanyái váltakozó esadálattal keltenek.

* **Reinhardt-ciklus az Apollóban.** (Egy nászéjszaka története.) Az aradi Apolló-színház ma mutatta be a mozi Reinhardt-ciklusának második fejezetét: *Egy nászéjszaka történetét.* Reinhardt rendezői talentumának nagyszerű skáláját ragyogtatja meg ebben a csodaszép, hangulatos történetben is, amelynek finoman, leheletszerűen megírt szövege a szerelmesek városában: Velencében játszódik le. Velence hangulatos miljöjébe stilszerűen illeszkedik be Reinhardt mesteri alkotása, amelynél nívósabb és művészebb képet aligha mutatott be még a mozi. Az Apolló mai premier-előadásait utolsó helyig megtelt nézőtér élvezte. A kép még két napig marad műsoron.

* **Gyermekelődás az Apollóban.** Az Apolló-színház gyermekelődásait nagy örömmel fogadták a szülők és maguk a gyermekek, akiknek pompásabb szórakozást keresve sem lehet találni a humoros, kacagtató moziképeknél. Az elmúlt héten oly óriási érdeklődés nyilvánult meg a gyermekelődás iránt, hogy az Apolló igazgatósága ezután minden csütörtökön rendszeresen gyermekelődást tart. E héten elsőrangú képekből összeállított humoros képek kerülnek vetítésre. 4256

* **Az MTK. és az FTC. küzdelme az Apollóban** látható még két napig. A sportéletünk eme nevezetes eseményét élethűen, tiszta fölvételekben örökítette meg a kinematográfia s az aktuális képet az Apolló nagyszerű vetítésben adja a Páva-utcai ráblógyilkosságról készült fölvételekkel és a csodás Reinhardt-képpel egy műsoron. 4256

* **Egész könyvtárakat és egyes könyveket,** régi iratokat, híres írók és államférfiak levelezését és kéziratait, eredeti festményeket, egész bélyeggyűjteményeket jó áron, készpénzért vásárolok. Úgyszintén veszek régi levelezéseket 1835—1875-iki évekből, főképen pedig magyar bélyegeket 1871—72-ből, osztrákokat 1850—1858-iki időkből. Az irodalom és tudományosság minden ága üzletben gazdag választékban található, könyvtárak berendezését jutányosan szállítom, sőt elfogyott kiadású művek is kaphatók üzletben. Kivánatra árjegyzéket küldök. Ajánlatokra azonnal válaszolok, rendeléseket fordulólágg intézem el. Kerpel Izsó könyvkereskedése és antikváriuma Aradon. 411

* **A sárga csikó.** Pathé kolozvári felvétele, melynél Imre Erzszi színésznő a hullámok áldozata lett, csütörtöktől szombatig az Urániában kerül bemutatásra. 3

Az eltűnt milliomos-fiu halála.

— Titokzatos bűnügy. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, február 23

Regényes és titokzatos bűnügyben nyomoz a budapesti rendőrség. A bűnügy számai két évre nyulnak vissza. Kotek Rikárd dettai születésű fiatalember két évvel ezelőtt került fel Budapestre egyéves önkéntesnek. Itt megismerkedett egy Ombódy Lenci nevű leánnyal, aki az éjszakai kávéházakban mint artistaleány szerepelt, de tulajdonképen Carolin Ilona néven a rendőri felügyelet alatt álló nők nyilvántartásába volt bevezetve. A fiu annyira beleszeretett a leányba, hogy nem tudott megválni tőle. Amikor az önkéntesi évet leszolgálta, még egy darabig Pesten maradt és ekkor a leány rábirta őt arra, hogy szökjenek meg együtt. Minthogy a fiúnak nem volt pénze, felhasználta azt az alkalmat, hogy anyja a Rivierán volt, leutazott Dettára, az értékpapírokat és készpénzt, amit otthon talált, ellopta és visszatért Budapestre és aztán a leánnyal együtt eltűntek a fővárosból. A rendőri nyomozás annak idején megállapította, hogy Amerika felé hajóztak.

Két év telt el azóta, anélkül, hogy valami nyomot talált volna a rendőrség, vagy a fiu rokonsága.

Most azután körözvény érkezett a budapesti rendőrségre argentinából, a mely szerint ott egy fiatalember hulláját vetette ki a tenger és megállapították, hogy Budapestről származott. A rendőrségen hosszas kutatás után megállapították, hogy valószínűleg Kotek Rikárd holtestéről van szó. Értesítették a fiu rokonait, akik annak a gyanujuknak adtak kifejezést, hogy a leány tette el láb alól a fiut.

A rendőrség most azt nyomozza, hogy a leány nem érkezett-e vissza Budapestre.

A fiu egyik rokona a legközelebbi napokban kiutazik Amerikába, ahol közelebbi nyomokat vélnek találni a titokzatos bűnügy felderítésére.

HIREK.

Református templom — a párbér miatt.

(Uj elégedetlenség Magyarpécskán.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Magyarpécska község katolikus lakossága között — mint emlékeztetes — a múlt évben nagy mozgalmat idézett elő, hogy Olajos József, Pécska esperesplébánosa, a párbért lényegesen felemelte. A hitközség tagjai azzal fenyegetőztek, hogy más vallásra térnek, de Olajos hajthatatlan maradt, kimutatta, hogy neki joga van a nagyobb párbérhez, amelynek szedésétől elődje elállott s Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök is igazat adott a plébánosnak.

A vihar később elsimult, de csak azért, hogy most ujult erővel törjön ki. A múlt évben csak szörványosan történtek kilépések, de most mozgalom indult meg a hívők között, amely azt célozza, hogy tömegesen lépjenek át a református vallásra.

A zugolódás akkor ujult fel, amikor nemrégiben az 1914. évre kezdték beszédni a párbért s azoktól, akik nem akartak, vagy nem tudtak fizetni, természetesen közigazgatási uton hajtották be az esperes járandóságát. Hogy a mozgalom ezuttal komolyabb jellegű, azt a községi képviselőtestületnek ezen a héten hozott érdekes határozata dokumentálja, az tudniillik, amely ingyen telket adományoz a Pécskán építendő református templom számára.

Tudni kell, hogy a majdnem huszezer lakosú községben mindössze 30 református család lakik, amelynek eddig temploma nem volt. Ennek a harminc családnak lelki szükséglete nem kíván olyan nagy templomot, amilyent építeni akarnak, amilyen hatalmas az adományozott nagy telek után következett az új templom lesz. Ez a harminc család különben nem tudná az építéshez szükséges összeget sem előteremteni, de hogy a terv mégis megvalósuljon, a debreceni református kollégium vagyonaiból 96,000 koronát ajánlottak fel kölcsönként. Nagyon valószínű, ezek szerint, hogy a pécskai református templom a közel jövőben felépül s ezzel kapcsolatosan a pécskai református hívők száma is szaporodni fog.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet jelentése. Enyhe idő várható, nyugaton sok helyütt csapadékkal. — **Sürgönyprognózis:** Enyhe, nyugaton sok helyütt csapadékkal.

— **Uj főrendek.** A király Plósz Sándor dr. belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő, Tomassich Miklós dr. belső titkos tanácsos, Bujanovics Sándor udvari tanácsos, földbirtokost, Pranger József magyar királyi udvari tanácsost, az Osztrák-Magyar Bank volt vezértitkárárt és Hatvany-Deutsch Béla báró földbirtokos és nagyiparost élethossziglan a főrendház tagjává kinevezte.

— **Az aradi református egyház közgyűlése.** Tegnap délelőtt tizenegy órakor tartotta az aradi református egyház évi közgyűlését. A közgyűlésen Csécsy Imre lelkész olvasta fel az egyház anyagi és erkölcsi állapotairól szóló jelentést, amely örvendetes adatokat tartalmaz. Varga József dr. olvasta fel ezután a számvizsgáló-bizottság jelentését, majd Joó Béla gondnok bemutatta a jövő évre szóló előirányzatot. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy mióta Joó Béla az egyház gondnoka, azóta az egyházi adózás erősen emelkedett, úgy, hogy remény van rá, hogy a jövő esztendőben nyolc kilencezer korona fog befolyjni egyházi adó fejében. A közgyűlés déli tizenkettőkor ért véget.

— **Kereskedők értekezlete az új polgári törvénykönyv ügyében.** Az Aradi Kereskedők Köre és az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerülete szombat este együttes értekezletet tartott, hogy az új polgári törvénykönyv javaslatának a kereskedőkre vonatkozó rendelkezéseit megvitassa. A népes értekezletet Kneffel Lajos, az Aradi Kereskedők Köre alelnöke nyitotta meg, üdvözölve a megjelent kereskedőkön kívül az Országos ügyvéd-szövetség aradi fiókjának elnökét, Steinhart Mór drt, az aradi ügyvédi kamara nevében megjelent Schütz Henrik dr. titkárt, továbbá az aradi kereskedelmi és iparkamara kiküldötteit. A tárgy előadója Goldzieher Albert dr. aradi ügyvéd volt, a ki áttekinthető, a gyakorlati életből vett példákkal illusztrált előadással, alapos tárgyszerűséggel mutatott rá az új törvénykönyv sérelmeire és ferdeségeire. Adler Andor, Kornis Zsigmond, Kerpel Izsó és mások felszólalása után az értekezlet állást foglalt a könyvkövetelések elévülési határidejének három évre leendő korlátozása és a kezességre vonatkozó rendelkezések ellen, amelyek a kereskedői forgalom rugékonyságát és szabadságát bénítanák.

— **A kiutasított ügyvéd.** Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy a képviselőház összeférhetetlenségi állandó bizottsága egy ülésén nem engedte szóhoz jutni a fele nevében megjelent Verebely Hugó dr. fővárosi ügyvédet és mivel az ügyvéd nem akart a teremből távozni, a képviselőház alelnöke őt a parlamenti őrséggel vezettette ki. Vasárnap érkezett meg a budapesti ügyvédi kamarához a képviselőház elnökségének átirata, amelyben az esetet a kamarának bejelentik. Ugyanakkor érkezett meg Verebely Hugó dr. ügyvédnek is a panaszbeadványa. A kamara elnöksége mindkét beadványt átadta Benedek János kamarai titkárnak, aki még e héten kidolgozza a véleményes jelentését, hogy a március elején tartandó kamarai közgyűlés tárgyalhassa.

— **Báróság adományozás.** A király Wialand Arthurnak, Szepesvármegye főispánjának, valamint törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar bárói méltóságot „Farkasfalvai” előnévvel, díjmentesen adományozta.

— **Házasságok.** Rafajlovits Milos dr. az Aradon is széles körökben előnyösen ismert jó hírnevű battonyai ügyvéd vasárnap tartotta esküvőjét a battonyai görög keleti szerb templomban a szerb patriciusi családból származó Ludaity Zorikával, Ludaity Mózes nagybirtokos művelt és bájos leányával. A fényes esküvői menetet Urbán Péter báró nyitotta meg dr. Krenner Zoltánnéval, s hosszú kocsisor előzte meg a pompásan feldisztított kocsiban ülő ifju párt. Az egyházi szertartás rendjén a násznagyi tisztet az összes szerb ritusok pontos betartásával Urbán Péter báró töltötte be, az egyházi esküvőt fényes nász lakoma követte az örömapa házában.

Friedmann Zsigmond Sátoraljaujhelyről folyó évi március hó 1-én d. u. fél 3 órakor tartja esküvőjét Müller Esztivel Aradon.

— **A közös bank koncessziójának** huszonöt éves meghosszabbításáról irnak egyes fővárosi lapok néhány nap óta és a közleményekben azzal is foglalkoznak, hogy Ottenberg Tivadar udvari tanácsos, az Aradi Első Takarékszövetkezet vezérigazgatója, mint az aradi kereskedelmi kamara elnöke a kamara útján akarja felírni a koncesszió meghosszabbítását. Ottenberg Tivadar most Voloskában pihen és így nem nyilatkozott a közlésekről, azonban Aradon illetékes helyekről már is kijelentik, hogy erről a tervről egyáltalán nem tudnak semmit.

— **A megzavart temetés.** Február elsején meghalt Csikszeredán az ottani törvényszék elnöke, Ribiczey Ferenc, az aradi törvényszéknek is éveken keresztül volt érdemes bírja, akinek kiterjedt, előkelő rokonsága van Aradon is. A törvényszéki elnök temetését — mint most értesülünk róla — kellemetlen esemény zavarta meg. Ribiczey Csikszeredán halt meg, de holttestét Körösbányára, édesanyja lakhelyére szállították és február 4-én délelőtt tizenegy órakor itt kellett volna eltemetni. A temetésre kitűzött időben óriási gyászoló közönség gyülekezett egybe a temető halottas házában, a vidéken lakó rokonok is mind eljöttek és mikor már az egész gyászoló gyülekezet együtt volt, akkor derült csak ki, hogy a temetést nem lehet megtartani, mert a holttest még érkezett meg Körösbányára. A gyászolók türelmetlenül és izgatottan várakoztak és mikor egy-két óra múlva még mindig nem került meg a holttest, a közönség javarésze eloszlott. Végre a késő délutáni órákban a holttestet szállító kocsis megérkezett Körösbányára és a temetést meg lehetett tartani. Májig sem derült ki, hogy mi okozta a hullaszállító vonat késését, nincs kizárva az sem, hogy Csikszeredán tévesen Körösbányára irányították a waggont és csak valamely későbbi állomáson vették észre a tévedést, de valószínűbb, hogy a hullaszállító vonathoz Székelykocsárdon vagy Tövisen várakoznia kellett és így történhetett a késés, a mely rendkívül kínosan érintette a mélyen le-sújtott családot.

— **A kerületi beosztás a főrendiházban.** Budapestről jelentik: A főrendiház közjogi és köztörvénykezési bizottsága ma délután Wlassics Gyula elnöke alatt tárgyalta a választókerületek számának és székhelyeinek megállapításáról szóló törvényjavaslatot. Molnár Viktor bizottsági jegyző ismertette a javaslatot, majd Wlassics Gyula hozzászólása és Sándor János belügyminiszter köszönő szavai után a bizottság azt egyhangulag elfogadta.

— **Magyar nemesség.** A király Benedek János nyugalmazott címzetes őrnagynak és törvényes utódainak a magyar nemességet kikunhalasi előnévvel, díjmentesen adományozta.

— **Temetés.** Ma délelőtt temették el nagy részvét mellett Csipkay János nyugalmazott erdőtanácsost. A temetésen, melyen a város egész előkelősége megjelent, Lengyel Imre református lelkész tartott magas szárnyalatu beszédet.

Mandl Mórné ma reggel aradi lakásán elhunyt. Temetése holnap délután fél három órakor lesz az Óvár-utca 5. számú házból.

— **Eljegyzés.** Lampoller József osász. és kir. ezredorvos Lőcséről eljegyezte Diitzfurth Nándor báró zárandi földbirtokos leányát Oszterheld baroneszt.

— **Az aradi vasuti tarifatanfolyam.** A vasuti tarifa kezelésének elsajátítását elősegítő tanfolyam február 25-én, szerdán veszi kezdetét az aradi Kereskedők Köre nagytermében. A tanfolyam vezetői: Mayer I. Elek aradi államvasuti tiszt és néhány tisztviselő társa már megállapodtak az érdekeltséggel a tanfolyam idejére vonatkozóan. Hétfőn, szerdán és pénteken este félkilencetől fél tízig lesz a tanfolyam a Kereskedők Köre Tabajdy-utcai házában. Részvételi díj személyenként 30 korona. A tanfolyam tartama két hónap. Jelentkezhetni még az aradi Kereskedelmi és Iparkamarában. A tanfolyam megnyitásán minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

— **Hering-smausz a Fehér Keresztben.** Február hó 25-én szerdán este 8 órakor a Fehér Kereszt szálloda téli kertjében, katonazenevel egybekötött hering-smausz lesz, amelyre a közönséget tisztelettel meghívja Braun Gusztáv tulajdonos.

— **Öngyilkos kísérlet.** Kisszinger Rezsóné egy aradi szerelő felesége tegnap este nyolc órakor öngyilkossági szándékából mosóport vett be. A rendőrséget telefonon értesítették az öngyilkossági kísérletről, de mikorra Vida Vilmos ügyeletes rendőrfelügyelő megérkezett az életunt asszony lakására, annak már semmi baja sem volt. A rendőrtisztviselőnek a fiatal asszony nem akarta elmondani, hogy mi késztette az öngyilkosságra.

— **Katonaszökevény a tolvaj.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy az aradi rendőrség letartóztatta Danilla Péter fiatal suhancot, aki egy román asszonytól ellopta öt koronásból álló nyakékát. A tolvaj legényről kiderült, hogy az aradi 33. gyalogezred 7. századától szökött meg, ahol mint közlegény második esztendejét szolgálta. A mai napon katonai kirendeltség jött Danilláért, akit elszállítottak a várba.

— **Az izr. hitközség tagjainak macoth-szükségletéről** ez évben házilag gondoskodik. Amint értesülünk, a pászkát, a kitűnő hírnévnek örvendő kaposvári sütődeből készen szerzi be és azt a templomépületi raktárában árusítja. Egy kg. I. r. pászka ára 80 fillér. II. r. pászka ára 78 fillér, egy kg. örült pászka 1 koronában van megállapítva. A hitközség erről az újtásról tagjait legközelebb körlevélben értesíti és ahhoz megrendelő lapokat mellékel, hogy az így meritendő adatok alapján szükségletét kellőleg fedezze. Fontos a hitközségre az adatok mielőbbi szolgáltatása, amiért is ez uton is felkéri a hitközség minden tagját, hogy pászkaszükségletéről a hitközség előjáróságát sürgősen értesítse. 1227

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 23-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Petz József munkásnak Sándor nevű fia. **Ujj István** rendőrnek Lajos nevű fia. **Meghalt:** Boros Mihály 33 éves kocsirendező. Kovács Károly 10 hónapos fiú. Özv. Burghardt Rudolfné 32 éves varrónő. **Házasságot kötött:** Matok József fékező Ruttkay Etelkával. Sipos Imre napszámos Lator Katalinnal. Markó Sándor fékező Danes Katalinnal. Horváth Sándor tanár Vanyacki Máriaival. Rista Tivadar csizmadia Varga Máriaival. Stef Vince asztalos Sebők Jucival. Mahler József napszámos Molnár Máriaival.

— **Rosenblüh H. és Társa divatárú cég** értesíti a n. é. vevőközönséget, hogy az összes tavaszi újdonságok raktárra érkeztek. A n. é. közönséget kéri kirakatai megtekintésére. Kiváncra vidékre mintákat küldünk. 1185

— **Értesitem a t. e. hölgyközönséget,** hogy francia és angol női divat szövevényeim nagy választékban már megérkeztek. Legújabb francia és angol divatlapok műtermemben rendelkezésre állanak. Mély tisztelettel Varga Kálmán női szabó Deák Ferenc-utca 39. 1121

— **Jámbor Antal** papir- és írószert üzletét Andrassy-tér 3. sz. a. (Tabajdy-utcai oldalon) már megnyitotta. 838

— **Hölgyeim!** Tavaszi legújabb angol és francia szövetújdonságaim szép választékban megérkeztek. Szíves látogatást kérek Huppert Henrik női divatterme Arad, Rákóczi-utca 7 szám. 1185

— **Ügyvédi irodák b. figyelmébe.** A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900 1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapuató az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— **Leltár miatt** mélyen leszállított árak Fischer-féle Nagy Áruházában, Arad Szabadság-tér 12. sz. alatt.

— **Postacsomag, ajánlottlevél és utalvány** feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában József főherceg-ut 22. sz., a Kossuth-szoborral szemben.

SPORT.

+ **Az Aradi Atlétikai Klub közgyűlése.** Szombat délután 6 órakor a már közzétett program szerint a Mihénium külön termében tartja XVI. évi rendes közgyűlését az Aradi Atlétikai

Klub. A közgyűlésnek különös fontosságot ad az a körülmény, hogy az egy év óta üresen álló ügyvezető elnöki székbe Urbán Péter bárót választotta meg az Aradi Atlétikai Klub. Hogy e választással a klub életében jelentős fordulat fog beállani, az kétségtelen és érthető, ha a klub lelkes buzgalommal készül fogadni új elnökét. A közgyűlést ugyanott társas vacsora is fogja követni.

TARKASAGOK.

(A jelen voltak.) A farsang véget ért és ezzel véget értek a mulatságok is, a mulatságokkal pedig a jelen voltak névsorai is elapadtak. Most már nem lehet kikutatni, hogy az elmúlt bálak, táncestélyek és mulatságok melyikén történt az itt följegyzett kis eset, de hogy megtörtént, az bizonyos. Valamelyik kisebb mulatságon — mondjuk a gáji petroleumtisztítók cisteréz körének kávédelutánján — a rendezőség tagjai rettentően fáradottak a névsor összeállításán. Mindenkit ismertek, mindenkit följegyeztek, csak egy jelenvolt hölgy lebegett állandóan és változatlanul ismeretlenül a bálteremben. Ki ez, ki ez? — törték a fejüket a névsor összeállítói. Végül is egyszerűen oldották meg a kérdést. A névsor elhaladt útjára a nyilvánosság felé és az ékes névsorban ott szerepelt az ismeretlen hölgy is ilyen formán: *Jelenvoltak. Asszonyok: ... N. N.-né ...*

(A rossz lakás.) Egy közeli kis városból nemrég néhány fiatal ember látogatott át egy aradi mulatságra. Keservesen panaszkodtak a kis városka lakásmizériáiról.

— **Az én lakásom** feljárata berszalmas — mesélte az egyik. — A kapu alatt korom sötét van, a lépcsőházba előbb be kell menni két lépcsőn, a lépcsők töredezettek, keskenyek, a folyosó korlátja félig a levegőben lóg és az ajtómon lehetetlenül alacsonyan van a kulcslak... Rémes!

— **No az én lakásom** nem ilyen rémes — szólt közbe egyik társa — hanem azért én sem merek hazamenni — részegen.

VIDÉK.

Községi tisztújítás. Galsán február 21-én volt a községi tisztújítás Faragó István járási főszolgabíró elnöke mellett. A bírói állásra jelölve lettek: Mara György volt bíró, Kiss Sándor és ifj. Millich József. Mara kapott 147, Kiss 92 szavazatot és így Mara lett 53 szótöbbséggel megválasztva. Adószedő lett: Dirlea Florina. Esküdtek: Krisán Pál és Nyiska Demeter. Könyvtármá: Boár János választott meg. A választás a legnagyobb rendben történt.

A battonyai kaszinó egyesület tegnap tartotta évi rendes közgyűlését, melynek tárgyszózatában volt a megüresedett elnöki és alelnöki tisztségek betöltése. Elnökké egyhangulag Horváth Géza battonyai vezető járásbíró, alelnökké nagy szótöbbséggel Auszterweil Ferenc dr.-t választották.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Bíró Sándor** folytatolagos előadás. A szabadliceumban kedden d. u. 5 órakor a kereskedelmi iskola dísztermében Bíró Sándor tanár, a francia irodalomról folytatja előadását. Az összes (négy) előadásra érvényes jegyet egy koronáért a pénztárnál válthatók.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tábori tudósítás.

Budapest, február 23.

Készárú.

Készlet, vételcédv. gyenge, 5 ezer mm. alig tartott.

Határidő.

	Dél sárlat	3 órai sárlat
Bors 1914. áprillisa	223-1229	1227-1228
Bors 1914. májusa	1214-1215	1213-1214
Bors 1914. októberre	1108-1107	1105-1106
Rona 1914. áprillisa	937-938	938-934
Rona 1914. októberre	865-866	862-863
Touge 1914. májusa	673-674	672-678
Zab 1914. áprillisa	774-775	770-771
Zab 1914. októberre	775-776	772-773

Az árak 50 fillérként számítva

Pelelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1914. évi február 24-én:

Béltűz 4 órakor mérsékelt helyarákkal

Gyermekeledés.

Aladár nem számár-

Operette.

Este 7/8 órakor rendes helyarákkal:

A) Béltűz

B) Béltűz

Tökéletes asszony.

Operette 3 felvonásban. Írta: B. Hammer Gyula és Grünwald Alfréd. Fordította: Harsányi Zsolt. Zenéjét szerkesztette: Lehár Ferenc. Rendező: Polgár Sándor. Karnagy: Tilger Árpád.

SZEMÉLYEK:

Pablo	Ocskay M.	Karmen	Pataky V.
Elvira	Dócsy Nusi.	Kartrewsky	Barics Gy.
Don Gil	Győző A.	Gigi	Benkőné,

Kezdete este 7/8 órakor.

NYILTÉR.

Vesse emlékezetébe, hogy:

1. A Schott-féle emulsió az egyetlen Scott-eljárás szerint előállított majdnem 40 éves hírnévnek örvendő csukamájolaj emulsió.
2. A Scott-féle csukamájolaj emulsió kizárólag a legfinomabb Lefoten gőzhalolajból és más hasonlóképpen csak elsőosztályu anyagokból lesz előállítva. Innen van maradvány jósága és hatóereje.
3. A Scott-féle csukamájolaj jóízű, könnyen emészthető, étvágyjavító erősítő szer, épügy felnőttek, mint gyermekek számára.

A Scott-féle emulsió hála a bevált Scott-féle eljárásnak a megromlás veszélye nélkül tartható és úgy télen, mint nyáron egyforma hatóerővel bír.

De csak a Scott-féle emulsió és nem más! Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyegzőt SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címre, Wien, VII., egy gyógyszerárban próbadeget küldünk.

Két gyönyörű autómobil

egyik OPPEL, másik RENAULT gyártmány, nyitott és csukott carrosseriával jutányosan eladó.

Megtekinthető Csatóry Istvánnál
Nagyváradon, Teleki-utca 60. sz.

MA,

24-én, farsáng utolsó napján, a 33 ik gyalogezred teljes zenekara 5 órai kezdettel a

„Millenium”
sörcsarnokban nagy
hangversenyt
tart.

!! Szabad bemenet !!

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BARÓ BOHUS-PALOTA.)

Minden csütörtökön

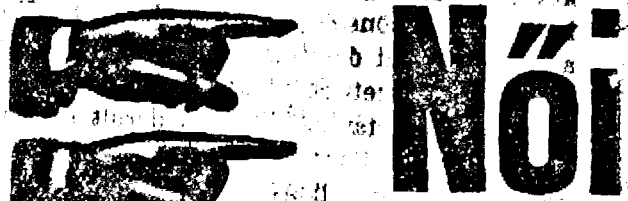
Gyermekeledés.

Kacagtató képekkel.

Kezdete fél 3 órakor

György

Menyhért és Társa

Női Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér
8. szám. (A Minorita templom bejáratával szemben.)

Legújabb tavaszi újdonságaink u. m.:

Angol felöltők
Divat köpenyek
Selyem és brochee köpenyek
Angol kostumeok
Leány kostumeok
Divat aljak
Blouseok és Pongyolák
teljes választékban megérkeztek. 1104

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisztek bevásárlási r. t. szerződéses szállítója.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Bor, pangsóhoz legjobb ital mindenütt kapható.

N. Iltér.

Uránia

Szinház.

Kedden és szerdán

Amerikai látványosság

Az Oceán

(Excentric club)

Csütörtökön délután 1/2 4
órákor

nagy gyermekelőadás

kiváló humoros műsor.

Katonazene.

Csütörtöktől—szombatig

Csepreghy Ferencz,

Asárgacsikó

népszinmű 3 felvonásban.

Pathé cég kolozsvári felvétele, melynél Imre Erzsí a hullámok áldozata lett.

1163

APOLLO

SZINHÁZ.

Február 24. és 25.

Egy nász- éjszaka története.

Fantasztikus filmjáték 5
felvonásban. Rendezte:
Reinhardt Miksa tanár.

Könyező szikla titka.

Látványos amerikai dráma
3 felvonásban.

Páva-utcai rablógyilkosság

eredeti felvétel és a

MTK.—FTC.

Football bajnoki mérkőzés

Rendes helyárak.

Az előadások pontban 5,
7 és 9 órákor kezdődnek.

23

Szabó Albert

Ö. Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari
szállítója**A R A D,**

Andrássy-tér 16. szám.

Városi és megyei telefon 239.

Nikotinmentes

Dohány-, szivar-, szivarka-
neműk és különlegességek
egyedüli elárúsító helye.Menyasszonyi kelengyékhez
konyhaberendezés és ház-
tartási cikkek nagy raktára.Művészeti kivitelű, valódi már-
vány-, bronz-, China-ezüst
és más kivitelű dísz tárgyak.Legnagyobb raktár kül- és
belföldi porcellán- és üveg-
készletben.Legújabb kivitelű villany-, lég-
szesz csillárok petroleum
lámpák a legnagyobb vá-
lasztékban.Wolfram- és gázégők legjobb
minőségben.Épületűvegezés és képkere-
tezés.

6221

FOG-

tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG-

koronák, hídak, egész fogsorok szájpádás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG-

kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüssel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekélyesebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025

Sürgöny!!!

Üzlet átalakítás miatt eladom egész raktáramat u. m. kész férfi- és gyermekruhákat ugyszintén kész női felöltőket mélyen lecsökkent árák mellett. Ezen ritka alkalmat mindenki ragadja meg, mert saját érdeke, hogy ruha szükségleteit olcsó pénzért megvásárolhatja.

SAMU M.

FÉRFI-, NŐI-, GYERMEKRUHÁ-
ÉS DIVATÁRUHÁZA 1038

ARAD, SZABADSÁG-TÉR 3.

Dearling for Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin vattával.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegességi dohány-
törszében. 1031

Dózsa

Tűzfatelepen

jól ölezt minden-
rendű tűzifa és első-
rendű szőlőkaró jutá-
nyosan kapható:

821

Radnai-ut 11. sz.

Telefon: 857.

Figyelem!

Nyilatkozat.

Tekintetes

Hajós Árpád gyógyszerész úrnak

Arad.

Szeged, 1914. február hó 13-án.

Igen tisztelt Gyógyszerész Úr!

Nem mulaszthatom el, sőt egy igen kedves kötelességet teljesítek azáltal, hogy egy nyílt levélben mondjak köszönetet az Ön által készített Aradi Ibolya krémjéért.

Ezen kitűnő készítményét már 8 év óta használom és igazán mondhatom, hogy bár több arckenőcsőt próbáltam ki, de egyikben sem tapasztaltam azt a kitűnő hatást, mint az Ön híres készítményénél.

Ezt a Hajós-féle Ibolya crémet azért nem rendeltem minden esetben Önöktől, mivel azt úgy a helybeli Barcsay Károly-féle gyógyszerárúrból, valamint a Bokor és Vajda Urak drogeriájából mindig frissen szerezhettem be.

Még egyszer köszönetet mondva, felhatalmazom Önt, hogy jelen leveletem nyilvánosságra hozhassa.

Maradok őszinte tisztelője

Szeged, alsóváros Gaál Sándorné.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy rég érzett hiány pótlására több orvos ur kívánságára külföldi mintára a modern osecsemő diatetika minden követelményének megfelelő tejkonyhát rendeztem be, hol is állandó orvosi felügyelet alatt álló tuberculina nem reagáló tehát biztosan nem gümőkóros tehenektől hygienikusan nyert tejből a különböző koru osecsemők constitúciójának megfelelő gyermekejtételeket állítok elő.

Készülnek előzetes írásban közölt rendeletre osecsemő tejek a szükséges higitásokban osecsemőtejek zabdara (nyák) és zabliszt főzetekkel

Keller-féle maláta leves

Finkelstein Meyer-féle fehérje tej

A tejfélésegek sacharinnal édesítettek és kívánatra Soxhlet tápcukorral 1-5 % arányban kevertetnek s az összes féleségek sterilizáltak.

A tejeiket 200 grammos üvegekben hozzuk forgalomba azok ára 10 és 20 fillér között váltakozik. Legkisebb rendelhető mennyiség 5 üveg, az üvegekért darabonként 20 fillér betét teendő; rendeléseket kérjük esti 7 óráig hozánk juttatni. Sürgős rendeléseket telefonon kérjük eszközölni.

1224

Antori FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Arad.

Üzletáthelyezés

Értesítjük igen tisztelt megrendelőinket, vevőinket és a n. é. közönséget, hogy

villany és vízvezeték

berendezési üzletünket március hó 1-étől Szabadság-tér 10. szám (udvarban)

helyezzük át

További szíves pártfogást kérünk 1181

Klein Testvérek.

Halló! Halló!
Uj mészárszék!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Arad, József főherceg-ut 7. földszetemen mellett egy a mai kor igényeinek megfelelő

növendék-marhahus-üzletet

nyitottam, ahol is állandóan árusítom a legjobb minőségű növendék-husokat.

Áraim a következők:

LEVESHUSOK:

Farkas klg.	...	K. 1.36
Hátszín klg.	...	K. 1.36
Lapocka klg.	...	K. 1.36
Tarja ...	...	K. 1.36

PECSENYEHUSOK:

Felsár klg.	...	K. 1.52
Fehérspecsenye klg.	...	K. 1.52
Rostélyos klg.	...	K. 1.40
Gulyás hus klg.	...	K. 1.20

Szíves pártfogást kér kitűnő tisztelettel

Farkas János mészáros és hentes.

Telefon 739. 1173

Kérjük a cégre ügyelni!

Bodrozsán

ur borbély és fodrász

Andrássy-tér 20. (Fischer Elliz-palota)

Alapítva 1897. évben.

21

A Központi szálloda mellett van az Aradon eddig még nem létezett világvárosiasan fényesen, minden kényelemmel berendezett elsőrendű uri borbély és fodrász üzlet. Hygienikus aegnator vízmelegítővel. Fejmosás melegzuhanynyal, villanyszárlító arcgőzölés és villany masszírozás.

Villanyos csillárokat, villanyos (szédényeket, villanyos vasakat, villanyos hajszítót vasakat, Weller lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Új élővirágüzlet.

Értesitem úgy a helybéli, mint a vidéki vásárló közönséget, hogy február hó 8-án Arad, Zrínyi-utca (Bohus-palotába) egy izlésesen berendezett **élővirág-üzletet** nyitottam, ahol is állandóan nagy választékot tartok mindennemű levágott és cserepes és díszvirágokból. Alkalmi koszorukat és csokrokat legjutányosabban és legizlésebben nagyvárosias mintára azonnalra is elkészítek és hazaszállítok. 669

Szíves pártfogást kérek.

Kitűnő tisztelettel.

Jánossi Károly

mű- és tájkerész

Telefon 1020.

Apró hirdetések.

Az Aradi Köz-
löny mindennap eljut
számtalan városba, fa-
luba és pusztába, tehát sok
embernek kerül a kezébe. Min-
den embernek lehet naponta
valamit eladásra kínálni, vagy
megvételre keresni az Aradi
Közlöny apróhirdetési ré-
vén (pl. munkát, árut,
szolgáltatást.) Az ered-
mény biztos.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó
tudnivalók, ahol a hirdetés mel-
lett: „Bővebbet, vagy cím a ki-
adóban” áll, közelebbi adatok
olvashatók az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalának előcsarnokában
elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Fiatal
18 éves árvalány idősebb ur
állandó barátságát keresi, írjon
„Nevelő” jelígre, főpostára: 1218

Fehérkőszten
szombat este látott bájos urhölgy-
nek kérem értesítését, ismerkedés
hol és mikor lehetséges? Választ
„Bankfiu” jelígre főpostára kérek. 1211

Hungária kávéházban
pénteken a lapra figyelmeztetett
bájos asszonyt kérem írjon bőven
„Fenség” jelígre, Főposta. 1228

Fiatal
csinos leány, garson ur'ember tá-
mogató barátságát keresi. Levelek
„Állandó 18” jelígre főposta. 1220

Szerény,
középtermű, barna 85 éves nő,
lameretséget keresi 40-50 év
közötti úri embernek, ki némileg
pártfogolná. Teljes című komoly
levelekre válaszol. „Meguntam a
magány.” címen a kiadóhivatalba. 1172

ALKALMAZÁST NYER.

Első segéd,
ki a fűszer-, rőfő-, rövidóra- és
vasszakmában alaposan jártas, a
pincekezelést érti és a román nyelv-
vet is bírja, azonnali belépésre
kerestetik. Szíves ajánlatok le-
hetőleg fényképpel, Goldberger
Gábor céghez Marosbors (Arad-
megye) kéretnek. 1212

Mindenes eseléd

jó bizonyítvánnyal, jó fizetés mel-
lett alkalmazást nyer Andrassy-tér
25., 1. em. 29

Keresek

Hunyaddobrára „Huszár szálloda”
részsere ovadékképes vendéglőst, ro-
mán nyelv tudása szükséges. Bőveb-
bet írsai Lipót Hunyaddobra. 1159

Bejárónő

kerestetik Weitzer János-utca 8.,
ajtó 3. 1217

ALKALMAZÁST KERES.

Az összes irodai teendőkhöz
és könyvelésben jártas fiatalember
keres állást. Cím a kiadóhivatal-
ban. 1224

Dr. juris

ügyvédjelölt azonnali belépésre al-
kalmazást keres, vidékre is elmegy.
Dr. Biró, Pertár. 1218

Gépirónő

alkalmazást keres. Cím a kiadó-
hivatalban. 1199

OKTATÁS.

Joghallgató

középiskolai tanulót tanítana. Cím
a kiadóhivatalba. 1216

KIADÓ LAKÁS.

Demeter-u. 107/a.

magános ház 4 szoba, mellékhely-
iségekkel, udvar és szőlőskert-
tel május 1-re kiadó. Bővebbet
ugyanott. 1149

Egy ujonnan butorozott

különbejárattal udvari szoba fürdő-
szobával, kiadó Dobó-utca 6.
Ottovay-ház. 1157

Kiadó lakások.

Batthyányi u. 28. alatti egy emeleti
4 szobás, mellette egy 5 szobás
lakás és egy 8 szobás földszinti
utcai lakás kiadó. 1171

Egy 4 szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel
Förrey és Hassinger-utca sarok
május 1-re kiadó. Bővebbet ugyan-
ott. 1186

Elegánsan

butorozott utcai különbejárattal szoba
azonnal kiadó, Vörösmarty-u. 3.
II. 16. 1128

Modern

4 szobás utcai lakás fürdőszobával,
terasszal és összes mellékhelyisé-
gekkel teljesen ujonnan festve azon-
nalra is kiadó, Lujza-utca 8. alatt.
1176

Kiadó május hó 1-re

egy modern 4 szobás földszinti
lakás, villany- és légszusz világi-
tással. Erzsébet királyné-körút 1/a
sz. alatt. 1166

Magános

uriházban 4 szoba modern mel-
lékhelyiségekkel május 1-re ki-
adó. Cím: Wesselényi-u. 51. sz.
Tudakozódni: Perényi-utca 8. sz.
alatt. 1165

Modern

8 szobás utcai lakás, fürdő- és
előszobával május 1-től kiadó,
Kossuth-utca 40. sz. Bővebbet a
házmesternél. 979

Két szobás

utcai garson lakás irodának is
igen alkalmas. március 1-ére, eset-
leg azonnalra kiadó. Deák Ferenc-
utca 39. sz. alatt. 1077

Kiadó

4 szobás utcai lakás Weitzer-u. 5
és Pécska-ut 6. Bővebbet Éles
Árminnál. 763

Három szobás

udvari lakás fürdőszobával és egy
tágas raktárhelyiség Deák Ferenc-
u. 7. alatt kiadó. 876

INGATLAN.

Pöstenberg Ernő utca 12. sz.
ház elköltözés miatt eladó. 1245

Eladó

a Lipót-utcai 8. számú magánház,
melyben van két szép utcai szoba
és egyéb szükséges mellékhelyi-
ség. Feltételek megtudhatók Ha-
szinger-utca 8/c szám alatt. 1097

Kossuth-utca 54. számú

ház, nagy telekkel, kedvező fel-
tételek mellett eladó. 1118

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kitűnő

házi szappan kapható, Gottfriedek-
né, Munkácsi-u. 3. 1215

Jókarban levő

„Singer” varrógép jutányos áron
eladó. Értekezhetni: Magyar-u. 26.
sz. alatt. 1219

Tégla-asztalok,

formák, targoncák, szárító színek,
takaró deszkák, jutányos áron el-
adók. Dangi fatelepen, Kossuth-
utca végén. 1229

6 waggon jó

gyepszéná eladó. Jurga Tógyer-
nél, Halmágycaucs. 1210

A Förrey-utca

Hunyadi-palotában volt Steiner
Adolfné-féle bőrkereskedés üzleti
berendezése a helyiség kiüresí-
tése miatt azonnal minden elfo-
gadható áron eladó. Tudakozódni
ott az üzlethelyiségben. 1209

Hintók

Kölber-féle csukott, majdnem új
2 homokfutó és 2 fedeles hintó
eladó, fogatfelhagyás végett. Bő-
vebbet Róth Izidor, Asztalos Sán-
dor-utca. 1024

Lakásbutor

újdivatú és jó karban megvételre
kerestetik. Ajánlatok „Alkalmi vé-
tel” alatt a kiadóba. 1125

Alágyujtásra való papír

kb. 50 kilós bálákban csomagolva
kapható: bálsanként 2 koronáért
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Tavaszi divatalbumok

500 legújabb párisi színes divat-
képpel 1 K. 20, nagyobb 800 mo-
dellel 2 K. 40-ért kapható „Mi-
nerva” könyvkereskedésében Knie-
szér J. és Tenál Dobó-utca 1. sz.
1151

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom do-
botváló szappan darabonként 10
fillér, 3 darab legfinomabb man-
dola szappan 50 fillér, 3 darab legfi-
nomabb tojás szappan 50 fillér,
3 darab pompás illatú virág szap-
pan 50 fillér 3 darab legfinomabb
virág illat szappan dobozban 1 kor.
Utolérhetően finomságu fogkefék
darabonként 1 korona és 120.
Földes Kelemennél Arad. Összes
készítményeink kaphatók Hehs
Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-
tárban. 1124

Figyelem!

Weinberger János

elsőrangú cipőüzlete

ARAD, Andrassy-tér

a „Nagy csizmához”

megérkeztek a legelegánsabb cipőkülönlegességek
urak, nők és gyermekek részére.

Egységes árak:

Urak részére 20-50

Nők részére 16-50

Dus választék halina vadász-cipő és osztrákba, hócipő,
sárcipő és nemes reggeli, továbbá utcai, estélyi ci-
pőkben. 191

Tangó-cipők 8 koronától 10 koronáig.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűöntődéje.